

Rallil kannatanute üleelamised

Nädalavahetusel Saaremaa rallil viga saanud pealtvaatajad peavad korraldajaid ebaviisakaks ega ole rahul arstiabiiga.

lk 2-3

Aastaga 27 miljonit kahjumit

Estonian Air võib olla pankrotiohus, sest firma omakapitali osa aktsiakapitalist kompab seaduses ette nähtud piire, väidab prognoos. lk 12

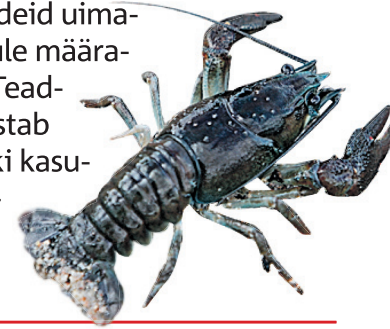
Kolmandiku võrra vähem kaitsejõude

Esimest korda lasevad Soome kaitsejõud inimesi töölt lahti, nendib põhjanaabri kaitseministeerium. Ka ajateenistust lühendatakse kahe nädala võrra. lk 10

Röövpüüdjate väetid ohvrid

Lääne-Virumaal leiti jõest tuhandeid uimaseid ja hukule määratud vähke. Teadlane kahtlustab ammoniaaki kasutanud röövpüüdjaid.

lk 6

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 241 | KOLMAPÄEV, 17. OKTOBER 2012

ajaleht.epl.ee

SOE ALUSPESU – ASENDAMATU MUGAVUS KÜLMADES TINGIMUSTES!

TAMREX soe aluspesusärk

art 7191 - meeste mudel
art 7192 - naiste mudel

HIND 29.- €

Spetsiaalsest Poly-Dacron kangast soe aluspesusärk juhib niiskuse kehapiinnalt eemale ja hoiab suurepäraselt kehasoojust. Venivast materjalist särk on keha vastas mõnusalt pehme ja mugav.

Materjal:
100% Poly-Dacron.
Värvus: tumehall

KOMPLEKT
(särk + püksid)

-20%
= 44.- €

TAMREX

**AVASIME
KAUPLUSE
HAAPSALUS**

Ehitajate tee 2a,
Uuemõisa alevik

TAMREX pikad aluspesupüksid

art 7112 - meeste mudel
art 7113 - naiste mudel

HIND 26.- €

Spetsiaalsest Poly-Dacron kangast soojad aluspesupüksid juhivad niiskuse kehapiinnalt eemale ja hoiavad suurepäraselt kehasoojust. Venivast materjalist püksid on keha vastas mõnusalt pehmed ja mugavad.

Materjal:
100% Poly-Dacron.
Värvus: tumehall

Hinnad sisaldavad käibemaksu 20% ja kehtivad kuni 31.12.2012 või kuni kaupja jätkub!

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN

Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35

TARTU

Aardla 114, Ringtee 37a

PÄRNU

Riia mnt 169a, Savi 3

RAKVERE

Pikk 2

VILJANDI

Riia mnt 42a

JÕHVI

Tartu mnt 30

VÕRU

Piiri 2

VALGA

Vabaduse 39

NARVA

Tallinna mnt 19c

HAAPSALU

Ehitajate 2a, Uuemõisa

JUHTKIRI

Saaremaa ralli õppetund

Rahvarohkele üritusele minnes eeldavad inimesed tavaliselt, et korraldajad suudavad tagada publiku turvalisuse. Põhimõtteliselt ei peaks see olema mitte ainult tunne, vaid ka tõsiasi. Tuleb ju avaliku ürituse korraldamise loa saamiseks hankida kooskõlastus tervelt hulgalt ametkondadelt, sealhulgas politseilt ja päästametilt.

Hiljuti Saaremaa rallil juhtunud õnnetus, mis viis otsejoones haiglasse kuus pealtvaatajat ja hiljem ennast kontrollima veel neli, paneb tõsiselt küsima, kas usk nii Saaremaa ralli kui ka muude rahvarohkete ürituste korraldajate võimesse on põhjendatud.

Tihti on rallidel pealtvaatajatega juhtuvad traagilised õnnetused tingitud sellest, et rallifännid trügivad sinna, kus nad olla ei tohi. Saaremaa rallil kannatada saanud inimesed vaatasid rallit korraldajate poolt heaks kiidetud alalt või

vähemasti alalt, kust turvavad neid minema ei ajanud. See ala asus väliskurvis ning paljud, sealhulgas õnnetuse põhjustanud rallisõitja, on avaldanud kahtlust, kas korraldajad ikka oleksid tohtinud sinna pealtvaatajaid lasta. Muide, peale muude avaliku ürituse nõuete täitmise peavad rallid kooskõlastama oma turvaplaanid Eesti autospordi liidus.

Turvalisusest

Publik teeb targasti, kui ei jäta oma turvalisusele mõtlemist üksnes korraldajate hooleks.

Eks ralli turvaplaanid ole teatud määral kompromiss ohutuse ja publiku soovide vahel. Paljud vaatajad soovivad olla pidurite kriginale ja kummide vilinale võimalikult lähedal, mõeldes igivana mõtet „minuga ei juhtu midagi, ainult teistega” ja trügides sinna, kus on ohtlik. Kui korraldaja hakkab väga kõvasti absoluutse ohutuse poole püüdlema, kaotab ralli tõenäoliselt publikut. Saaremaa rallil juhtunud õnnetus on selge märguanne, et ohutuse vallas järeleandmistegemise peab väga ettevaatlik olema.

Kindlust, et korraldajad suudavad massiürituste publiku ohutuse ka tegelikult tagada, ei suurenda seegi, kuidas sündmused Saaremaal pärast õnnetust kulgesid. Paanikas inimesed jooksisid pikalikukunutest üle, kiiruskatset ei suudetud kohe peatada, mõned kannatanud ei saanud haiglas algul õiget diagnoosi ja ravi...

Ei usu, et Saaremaa rallit iseloomustab erandlikult väike õnnetustega toimetuleku võime. Pigem on see Eestis omane paljudele, aga teisi on säästnud asjaolu, et seda võimet proovile panevaid sündmusi pole ette tulnud. Saaremaa õnnetus hüüab, et ürituste korraldajad peavad turva- ja kriisiplaanidesse alati täie tõsidusega suhtuma ja publik teeb targasti, kui ei jäta oma turvalisusele mõtlemist üksnes korraldajate hooleks. ●

REPLIIK

Hindu tõstavad masinad

Euroga elu on mõneti täiesti meeldiv: pole vaja valuutat vahetada. Mõne hea uudise Wall Street Journalis saime ka. Kuid muude hüvedega on asi segasem. Eurole ülemineku kohta käibinud vale on nüüdseks ümber lükatud. „Lepime ühes asjas kokku, euro hind ei tõsta.” Eesti inflatsioon (viimastel Eurostati andmetel 4,1% aastas) on olnud märksa suurem kui tema naabritel Leedul (3,3%) ja Lätil (1,9%). Kahekordne erinevus Lätiga on seda reljefsem, et riikide majandus on sarnane ja teineteisega tugevalt seotud. Head koalitsioonipoliitikud, hakake nüüd palun uuesti rääkima nagu muiste, et „hindu ei tõsta euro, seda teevad inimesed”. Lätis tõstavad ju hindu masinad, eks? ● **Priit Simson**

LK 4: Sven Mikser: uued energiaplokid ei lisa Eesti energiajulgeolekule midagi.

LK 5 Margus Lattik: ka kirjanikud võiksid streikida.

RIIKLIK LEPIATAJA: STREIKIJAD UUT PAKKUMIST EI SAA

Riiklik lepitaja Henn Pärn avaldas eile lootust, et tänaseks, kui kukub haigekassa väljapakutud tingimuste vastuvõtmise tähtaeg, jõutakse ka streikijatega kokkuleppeni. „Kui sellele alla

kirjutatakse, siis see on võimalik, kui ei, siis ma ei tea, mis saab. Tähendab tean küll, siis uut pakumist ei tule. Nii väitsid sotsiaalminister ja haigekassa juhatuse esimees,” selgitas Pärn.

Tema sõnul lubas minister alla kirjutada dokumendile, mis käsitleb residentide ja kiirabi rahastamist. „See sõna on olemas, neid dokumente vast valmistatakse juba ette.” **Delfi**

Kannatanud

Kohutava kiirusega lähenev auto, paanikas üksteist tallav rahvahulk ja meeletu valu. Möödunud nädalavahetusel Saaremaa rallivõistlusel avarii üle elanud inimesed räägivad Eesti Päevalehele oma loo, kus ei puudu etteheited korraldajatele ega arstiabile.

Dannar Leitmaa
dannar.leitmaa@epl.ee

Aeroobika- ja joogatreener Kersti Ojalillele meeldib peale ise sportimise käia nii korraldaja, osaleja kui ka pealtvaatajana rahvaspordiüritustel. Läinud nädalavahetusel käis Ojalill esimest korda elus Saaremaa rallil ja juhtus olema valel ajal vales kohas: just tema juures sõitis rahva sekka kollane Mitsubishi Lancer, roolis Vene rallisõitja Jevgeni Rogov. „Kogu sündmus oli väga kole,” meenutab Ojalill õnnetust. „Vaatasime Lassi silla juures raja ääres neljandat kiiruskatset, see oli laupäeva esimene katse. Asusime vastavalt rada turvanud turvamehelt saadud juhistele metalltõkete taga ja koos meiega oli seal veel sadu inimesi.”

Korraka sõitis numbrit 73 kandeve ralliauto kurvi väga suure kiirusega. Hilisem ekspertii tuvastas, et autol polnud tehnilisi probleeme, ja ka Rogov ise meenutas korraldajatega rääkides, et tegu oli puhtalt tema enda sõiduveaga. „Järsku märkas, et üks ralliauto sõidab tohutu kiirusega meie poole. Taganeda polnud nii kiiresti enam võimalik ja samuti poleks see ka õnnestunud, sest rahvamass oli tohutu ja lisaks olid raja äärde pargitud autod, mis takistasid inimeste liikumist rajast eemale,” kirjeldab Ojalill viimast mälestust enne kokkupõrget, mille toimumist ta enam täpselt ei mäleta.

Kuressaare tüdruk Gert-rud Uustalu vaatas rallit samas kohas. Temaga koos oli sõber Karl ja veel kaks tuttavat. Neiu nägi, et auto hakkab teelt välja paiskuma, ja jõudis teha kaks

sammu. „Ja siis oli juba pauk käes,” meenutab ta juhtunud. Põhilöögi said Gertrudi põlved – hiljem haiglas diagnoositi nende põrutus. Ta pääses haiglast mõne tunni pärast, kuid tema sõbral Karlil läks halvemini: Karli isa Meelis Juhan-dil sõnul peab poeg veel vähemalt järgmise nädalani operatsioonist taastuma.

Rallit kohe ei peatatud

„Puusas, jalas ja rindkeres oli korraka tohutu valu. Lamasin maas, täiesti liikumisvõimetu, paanikas inimesed jooksisid minust üle,” meenutab Ojalill. „Äärmiselt hirmus oli see, et pärast ralliauto väljasõitu ei katkestanud turvamees katset, vaid veel mitmed autod sõitsid

tunnistab ka ise, et pärast avariid läks olukorra tõsiduse mõistmiseks ja rallikatse peatamiseks aega. „Seal ongi see, et nad stardivad iga minut ja kogu info [jõudmine] stardi[punkti]ni võtab aega. Kui see avarii juhtus, siis oli juba kolm autot vähemalt teel,” sõnas Sepp. „Kõik need asjad ei juhtu minuti pealt ja see võtab aega. Kui kaks-kolm autot veel täie hooga sinna peale tulevad, siis on see igati loogiline.”

Kiirabibrigaadi kohalejõudmiseks kulus ligikaudu veerand tundi. Esimeses järjekorras osutati abi kahele inimesele, kes olid jäänud ralliauto ja raja äärde pargitud sõiduki vahele. „Üks nuttis neist väga haleda häälega ja väga kõvasti, vaatepilt oli väga verine,” jätkab Ojalill.

„Kiirabi pani mind siis millalgi kande-raami peale ja viis Kuressaare haiglas-se, mind aidanud vabatahtlik parameedik hindas minu vigastust luumurruks.”

Koos Ojalillega viidi esmajärjekorras Kuressaare haiglas-se viis inimest, kelle hulgas

olid ka Gertrud ja tema sõber Karl. Ent nemad polnud ainsad vigastatud. „Erinevalt Kerstist sain mina pärast õnnetust siiski mingil määral siiski ise liikuda ja kuivõrd kiirabi tegeles esmajärjekorras liikumisvõime-tute kannatanutega, siis pärast kiirabiga Kersti sündmuskohalt äraviimist sõidutati mind minu enda autoga Kuressaare haigla erakorralise meditsiini osakonda,” meenutab Ojalille sõbranna Elise, kes temaga koos rallit vaatas.

Erinevad diagnoosid

Kuressaare haiglas toimumu-le on neil mõlemal etteheited. „Professionaalse arstiabi tase oli haiglas madal, sest patsiendina ei saanud ma adekvaatset informatsiooni,” sõnas Elise. Esialgu diagnoositi tal Kuressaare haiglas põialuu murd, mille raviajaks hinnati kolm nädalat. Ent hiljem ortopeedi juures selgus, et lõplik taastumine võib aega võtta kuni kuus kuud.

Ojalill oli veel eile Eesti Päevalehega suheldes Kuressaare haiglavoodis pikali, kuid etteheited oli temalgi. „Kuressaare haiglas tehti röntgen rindkerest ja jalast ning öeldi, et luumurd pole. Küsisin arstilt mitu korda üle, kas see vastab ikka kindlasti tõele, mida arst kinnitas,” meenutab ta. „Mind jäeti üheks päevaks haiglas-se alla. Laupäeva õhtul palusin kompuuteruuringu tegemist nii põlvest kui ka rindkerest, kuid nõustuti tegema kompuuteruuringut üksnes põlvest.”

Seejärel leidis arst, et rindkere on lihtsalt põrutada saanud, kuid hiljem tuvastati siiski roidemurd. Päev hiljem leiti luumurd ka varem terveks

„Hirmus oli see, et pärast ralliauto väljasõitu ei katkestanud turvamees katset.”

●●● Genfis väidetakse asuvat da Vinci „Mona Lisa” nn vanem õde.
●●● Video maa ja taeva vahelt: vaata, kuidas näeb välja langevarjuhüpe.

STREIKIJAD: LÕPPEGU ULTIMAATUMITE ESITAMINE

„Väga loodan, et ultimaatumitega vehkimine lõpetatakse ära ja hakatakse normaalselt rääkima,” märkis arstide liidu peasekretär Katrin Rehema. Arstide liit on teinud haiglate liidule uue koh-

tumissetpaneku. Ka Hanno Pevkur ja Tanel Ross on teatanud, et on valmis tulema. Streikijad ei taha riikliku lepitaja juurde minna, sest kardavad, et see muudab nende streigiõiguse kehte-

tuks. „Meie advokaat andis sellele situatsioonile täna oma selge hinnangu, et sellist riski ei ole vaja võtta, ja me järgime tema nõuannet,” lausus Rehema. **Delfi**

LÄÄNEMAA ÜHINES

Eile ühines meditsiinitöötajate streigiga Läänemaa haigla, kus eriarstide vastuvõtt on häiritud kahel päeval. Siiani ei liitunud, sest loodeti, et nõudmised täidetakse piisavalt kiiresti. **ERR**

süüdistavad autoralli korraldajat hoolimatuses

Möödunud laupäeval rajalt välja sõitnud juht tunnistas: süüdi polnud auto, vaid tema ise.

Fotod: Irina Mägi

nimetatud põlves. „Minult küsiti seejärel, kas ma soovin kergkipsi, mille maksumus on seitse eurot, ja nagu aru sain, siis selle peaksin tasuma ise,” ütleb Ojalill nõrduvalt.

Avariis kannatanutena viidi haiglasse kokku kuus rallivaa-

le sekundeerib ka tema sõbranna Elise. „Saan aru, et asja täiendav uurimine võtab aega ning ka kannatanute vigastused ja nende paranemisaeg ei ole veel täies ulatuses selgunud, kuid esialgse kontakti kannatanutega oleks korraldaja võinud luua, see on minu arvates juba ka elementaarne viisakus.”

Toomas Sepp tunnustab, et ta pole saanud kannatanutega ühendust võtta, kuid on suhelnud mitme kannatanu sugulastega. Juhandi on enda sõnul korraldajalt paar kõnet saanud, kuid tema kannatanud poja Karli sõbratar Gertrud pole korraldajalt oma tervise kohta ühtegi küsimust kuulnud.

Kõik kannatanud pole veel otsustanud, kas nad nõuavad korraldajalt hüvitist. Ojalill lubab seda teha. „Praegu pole konkreetselt veel ühtegi nõuet tulnud, aga kuna üritus on kindlustatud, siis kindlasti neid nõudeid tuleb,” sõnas Sepp seepeale. ●

tajat. Peale selle läks omal jalal haiglasse arstiabi saama veel neli inimest. Lääne ringkonnaprokuratuur pole juhtunu kohta kriminaalmenetlust veel alustanud ja ka rallikorraldajate uurimise tulemused peaksid selguma nädala lõpuks.

Ent kannatanute sõnul pole korraldajad siiani ilmutanud mingit huvi juhtunu ega kannatanute käekäigu vastu. „Korraldajad pole kordagi minuga isiklikult ühendust võtnud – ei helistanud ega haiglas vaatamas käinud,” ütleb Ojalill, kelle-

INTERVJUU

Kurv nõudis sõitjalt palju

Margus Kiiver

Eesti autospordi liidu pressiesindaja

●● Kuidas sai õnnetus juhtuda? Kas seda väliskurvi on juba varem ohtlikuks peetud?

Küsimusele annab vastuse õnnetusjuhtumi komisjoni raport. Hetkel saan öelda vaid seda, et seal on ka varasematel aastatel väljasõite toimunud, sest tegu on sõitjalt palju nõudva kohaga.

●● Kas kavatsete kannatanutele juhtunu eest hüvitist maksta?

Saaremaa ralli on Eesti autospordi liidus (EAL) registreeritud võistlus. Kõigil registreeritud võistlustel on liidupoolne kindlustus läbi EAL-i kindlustuspartneri.

●● Kannatanu ütles, et rallit kohe ei katkestatud. Miks?

Ralli katkestati neljandal kiiruskatsel nii kiiresti kui võimalik, kiirabi võistlusrajale saatmise puhul on tarvis veenduda, et see oleks turvaline.

KOMMENTAAR**Reet Tuisk**

Kuressaare haigla ravijuht

Analüüsissime toodud väited läbi kõigi laupäeval Saaremaa ralli ajal valves olnud arstidega. Kuulasime ära haigla kirurgiaosakonnas ravil viibiva Kersti Ojalille seisukohad ja selgitasime patsiendile nn kõva segaduse põhjusi.

Patsiendi rahulolematuse tingis asjaolu, et ta ei saanud kõigi osapoolte – valvearst, valvekirurg, radioloog – arvamust teada korraga ja kohe, vaid teatud ajalise nihkega.

Diagnostika ongi aga teatud protseduuride ja uuringute kronoloogia ajas, mille puhul esmane arvamus ei pruugi alati ühtida lõpparvamusega. Kõigi osapoolte arvamuse tulemusena kujuneb esmasest ehk vastuvõtudiagnoosist lõppdiagnoos.

Haigla tegevust suurenenud pöördumiste tingimustes streik ei ole mõjutanud. Patsiendile pakutud kergkips kuulub tasuliste teenuste hulka, tavalise kipsi eest maksab haigekassa.

TÜ arstiteaduskond soovib residentuuri aasta võrra pikendada

Meditšiin**Kvaliteedile viidates****soovib Tartu ülikooli****arst-residente senisest****kauem õpetada.****Lauri Tankler**

lauri.tankler@epl.ee

„Läbirääkimised käivad selles osas, kas üks aasta lisada residentidele juurde või mitte,” kinnitas Tartu ülikooli arstiteaduskonna residentuuriprodekaan Margus Lember. See tähendaks seni kolme- kuni viieaastase eriarsti õppe pikemist nelja kuni kuue aastani.

Residentuuriks nimetatakse aega, kui arstid, kes on saanud kuueaastase õppe järel diplomiga arstikutse, töötavad Eesti haiglates ja kliinikutest praeguse skeemi järgi vastavalt kolm kuni viis aastat selle nimel, et omandada eriala. Nii on näiteks kolmeaastane residentuur vajalik perearstidel ja ortodontidel, samas kui kirurgiks saamine nõuab viieaastast eriarstiõpet.

„Loomulikult ei tekkinud see diskussioon üleöö,” selgitas Lember praegu veel vaid arstiteaduskonnas arutatava plaani tagamaid. „See on mitmete osapoolte ja residentuuriga tegelejate üldine arusaam, et me peaks oma residentuure pikendama.”

Ta rääkis, et seni vastab Eesti residentuur Euroopa Liidu miinimumnõuetele, kuid võrreldes Lääne- või Põhja-Euroopa riikidega on väga paljudel aladel see lühem. „Eesmärk on see, et residentuurid saaks olema võrreldavad,” sõnastas

Lember muudatuse eesmärgi ning tõi esile ühelt poolt õppimisaja pikkuse ja teiselt poolt kvaliteedi. Arstiõpe on pidevalt muutunud ning alles 1990. aastatel õpiti eriarstiks veel skeemiga: kuus aastat diplomielset õpet, seejärel kaks aastat internatuuri ja alles siis residentuur. „Vahepeal kärbiti internatuur ühe aasta peale ja siis täiesti olematuks,” meenutas Lember. „Nii et praegune plaan oleks nõksuke tagasi teises suunas.”

Õpe muutub aja jooksul

Residentuuri ajal saavad nooremärstid haiglast palka samadel alustel kui teisedki arstid, küll aga on ka nende palganõue olnud praeguses tervishoiutöötajate streigis üheks oluliseks mureküsimuseks. Vormiliselt töötavad nooremärstid 0,8 kohaga, sest 20 protsenti ajast peaksid nad tegelema õppetööga. Kuna sisuliselt on nad ikkagi täiskohaga tööl, soovivad ka nemad saada täispalka.

Praeguste arstitudengitele, kes pole veel residentid, võib aga plaan tunduda pigem aasta võrra pikema kooliteena. Lemberi sõnul ei maksa seda üle dramatiseerida, sest arstiteadus ja -õpe muutuvadki ajas. „Üksikute erialade residentuuri pikkuste muutmisi on olnud varemgi. Võtame kas või radioloogia, kus on tulnud palju uut tehnoloogiat ja seetõttu on vajadus [residentuuri aega] pikendada,” ütles ta. „Küsimus on selles, kas ma teen mingit tööd, mis mind ei vii edasi minu oskustes eriarsti poole, või teen tööd, mille kaudu saan eriarstiks.” ●

Arco Vara uueks juhiks saab Tarmo Sild

Ametikoht

AS-i Arco Vara nõukogu on otsustanud tagasi kutsuda ettevõtte senise juhatuse ain-sa liikme Lembit Tampere ja nimetada kontserni uueks juhatuse liikmeks Tarmo Silla.

Sild on endine vandeadvokaat, kes mõisteti 2009. aasta kevadel koos eksminister Villu Reiljani ja ärikes Aivo Pärnaga Rävälä 8 kinnistu süüasjas pistise vahendamises süüdi. Otsus jõustus 2010. aasta kevadel ning Sild sai karistuseks üle 100 000-kroonise trahvi.

2010. aasta alguses lahkus Sild advokatuurist. Kri-

minaalkorras karistatuna ta enam advokaadina töötada ei saa. Sild rääkis toona, et on järjest enam keskendunud äritegevusele oma osalusega ettevõtetes, millest mõned tegutsesid ka väljaspool Eestit.

Sild alustab tööd 22. oktoobril. Ettevõtte uue juhatajana tuleb tal „kiiresti ja kriitiliselt analüüsida kontserni kesiste majandustulemuste põhjuseid ning teha neist järeldused”, teatas ettevõtte börsile. Samuti teatas ettevõtte nõukogu, et juht peab ilmselt osa kontserni varasid alla hindama ja üldkulusid kärpima, et kontsern kasumisse viia. ● **Delfi**

LOOMING VABAKS

Vaevalt et kunagi saab korraga elus olema suurt üle saja inimese, kes suudavad eesti keeles kõrgtasemel ilukirjanduslikku teksti tegusalt luua. [---] Loomulik oleks, kui toimiv riigitugi või-

maldaks kirjanikul suure osa oma loomingust vabaks anda ja öelda: muidugi avaldage, meile meeldib, kui meid avaldatakse, meile meeldib, kui meid loetakse.

KIRJANIK KARL MARTIN SINIJÄRV (ERR)

20 AASTAT MART LAARI ESIMESEST VALITSUSEST

Parlamendil ja saadikurühmal oli tol ajal määratult suurem võim kui tänapäeval. Isamaa tagatuba viis oma otsused saadikurühmas ellu samuti veenmismeetodil, võimalused mingiks tänapäe-

vaseks käteväänamiseks peaaegu puudusid. Laar käis peaministrina saadikurühmalt toetust küsimas isegi niisugustes küsimustes, mis olid täielikult valitsuse pädevuses.

KALLE MUULI (DELFI)

PALGATÕUSU ALLIKAS

Järgmine kord, kui palka juurde tahate ning peaminister küsib, et kelle arvelt ja kust see raha tulema peaks, siis öelge: „Võtke kapist, kust mujalt!”

MIKK SALU (POSTIMEES)

Ave Tampere

Miks

lennukist

korduvalt

välja hüpata?

Ja hüpatakse mitte ainult lennukist – ka kuumaõhupallist, helikopterist, mõned patoloogilisemad tüübid hüppavad ka sildadelt, telemastidest, kaljunukkidel. Ei saa öelda, et oleksin kogunud langevarjur, olen töökorras lennukist vabal tahtel vaid 18 korda välja hüpanud. Kuid kindlasti on ajend laias laastus sama, mis oli Baumgartneril kosmose äärel ronides ja teistel kogenud hüppajatel.

Langevarjurite seas on ütlus, et „me teame, miks linnud laulavad”. See on tõsi. Isegi poeeti maa ja taeva vahele saates ei oleks võimalik adekvaatselt edastada kogetut – sõnad jäävad lahjaks ja tunne ei jäädvustu fotokaadrisse.

Kuid miks ikkagi? Väga lihtsakoeliselt lähenedes: surmahirm, ajukeemia, eneseületus, maailma kõige ilusam vaade, täieliku vabaduse tunne... Kõiki neid tegureid kokku pannes saab uduse pildi langevarjunduse võlust. Tänu nendele neurokemikaalidele, mida inimaju ekstreemsetes olukordades toodab, võrreldakse langevarjundust, mäesuusatamist, surfi jne tihti sõltuvusega. Mingil tasandil on see tõsi ja kindlasti palju tervislikum kui keelatud ainete pruukimine. Argument, et tegemist on ohtlike aladega, ei ole ühelegi langevarjurile vastuarument. Ohutustechnika on niivõrd kaugelt arenenud, et langevarjundust ei saagi eriliseks ekstreemspordiks pidada.

Inimesi on kaheksuguseid: need, kes kompavad inimvõimeid piire ja saavad sellest oma „laksu”, ja need, kes seda ei tee. Seletada langevarjuhüppe tunnet inimesele, kes ei ole seda kunagi proovinud, on võrdväärne värvide seletamisega pimedana sündinule. Kas minusugune kogenematu harrastaja suudab aimata, mida tundis Baumgartner kosmose äärel hüppates – tõenäoliselt mitte. Aga aimus sellest, kui tohutult võimas see elamus oli, on õrnalt olemas. Kui saaks, prooviks järele. ●

NARVA uued kallid energiaplokid ei lisa Eesti energiajulgeolekule midagi

Elektrist, turvalisusest ja seaduslikkusest

Sven Mikser

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna esimees

Skandaalis, mis Eesti Energia uue põlevkivielektrijaama tõttu majandusministri tooli kõigutab, on valitsus sisse võtnud ringkaitse. Kuna jõuga ja seadusi eirates läbi surutud hiigelinvesteeringut on majanduslikult võimatu põhjendada, kordavad valitsusliikmed järjekindlalt uut mantrat: uusi energiaplokkide olevat vaja selleks, et tagada Eestile energiajulgeolek. Neile, kes miljardieurost rahapaigutust mõistlikuks ei pea, omistatakse soov omamaisest elektritootmisest loobuda. Vana hea propagandatrikk „Kui muud argumendid otsas, hirmuta Vene karuga!” on meie parempoolseid minevikus hästi teeninud, ent seekord jääb isegi see väheveenvaks.

Et mõista, miks Narva uued energiaplokid Eesti energiajulgeolekule midagi ei lisa, tuleb esmalt anda sisu energiajulge-

oleku mõistele. Kõva julgeoleku mõttes ei arva ilmselt keegi, et koondada kogu Eesti elektritootmine ühte hiiglaslikku rajatist idapiiri vahetus läheduses oleks parim mõeldav lahendus. On elementaarne tõsiasi, et üle riigi hajutatud tootmine on sõjalise ründe, looduskatastroofi või sabotaažiohu mõttes mitu korda turvalisem. Aga loomulikult pole militaarlööki ega füüsiline diversiooniakt kaugeltki kõige tõsisem oht, mis meie energiajulgeolekut ähvardab. Kui elektrijaama füüsiline kaitse kõrval jätta, võib energiajulgeolekut vaadata kolmel eri tasandil.

Et lamp laes põleks

Esimeses ja kõige kitsamas mõttes tähendab energiajulgeolek elektritarbija kindlust, et pärast lüliti vajutamist lamp laes ikka kindlasti põlema läheb. Selles tähenduses pakuvad põlevkivijaamaga võrset turvalisust mitmed mitu korda odavamad lahendused.

Lihtsaim viis on teiste regiooni riikidega töökindlate ühenduste rajamine – protsess, mis praegu käib koos gaasil ja/või vedelkütustel töötavate avariijaamade loomisega. Üks selline elektrijaam hakkab Eleringil valmima, neid võiks rajada veel. Kogu Vene ohu eest hoiatava retoorika juures on kõige iroonilisem, et võrgu stabiilsust

Foto: Eesti Energia

Isegi Vene karuga hirmutamine jääb seekord väheveenvaks.

Tuule, aga teatud piirini ka päikese puudust ei ole Eestis ette näha.

HILLAR METSA METSIK MAAILM

VANASÕNA

Valega valet õiendakse, valet ikka suurendakse.

METSIKUKS MUUTUNUD KAPITALISM

Praegu oleme me, eurooplased vaikselt ja rahulikult kahekiiruseli-se Euroopa Liidu lävel. Sellepärast pean ka mina otsust anda Euroopa Liidule Nobeli rahupreemia üleskutseks olla solidaarsed. Vaid

tuum-Euroopa institutsioone tugevdades saame me taltsutada metsikuks kasvanud kapitalismi ja peatada Euroopa Liitu seestpoolt lõhkuvad protsessid.
JÜRGEN HABERMAS (LA REPUBBLICA)

ANDKEM RAHUPREEMIA RAHA ERASMUSELE

Kirjanik Umberto Eco ütles möödunud aastal, et Erasmus on loonud esimese põlvkonna noori eurooplasi. „Noor katalaan kohutub flaami neiuga – nad armuvad, abielluvad ja saavad euroop-

lasteks, nagu ka nende lapsed.” Ma ei suuda ette kujutada, et need vanemad ja nende lapsed suudaksid kuulata sõjaagitaatori üleskutset ja lihtsalt vaikida.
PHILIP OLTERMANN (THE GUARDIAN)

MIKS EI VÕIKS ka kirjanikud nautida konkurentsivõimelist sissetulekut?

Ka kirjanikud võiksid streikida

Margus Lattik

kirjanik ja kunstnik

Eesti ühiskonnas näib olevat üsna levinud kalduvus toetada kõiki, kes streigivad, protestivad või muul moel oma õiguste ja heaolu eest võitlevad. Nii näib ka arstide streigi puhul justkui enesestmõistetav, et me kõik neid nende püüdlustes toetame – vajame ju kõik aeg-ajalt nende abi. Eks läheb minulgi arstiabi aeg-ajalt tarvis, ent arstide streigi puhul soovin

jääda vähemusseisukohale. Mitte et ma arvaksin halvasti arstide taotlustest või mõtleks, et nende tööd ei tuleks võimalikult hästi tunnustada ja tasustada. Ent streigi põhjendused tunduvad mulle ometigi kummastavad. Kui rääkida, kuidas arstid vajavad nad Skandinaaviasse ja mujale Euroopasse, on mul raske aru saada, mil moel erineb arstide olukord teiste ametite esindajate omast. Kes on see, kes teenib Eestis palka, mida võiks võrrelda sellega, mida saavad nende ametivennad Skandinaavias? Ehitaja? Õpetaja? Bussijuht? Kinotöötaja? Ilmselt mitte keegi. Konkurentsivõimelise sissetuleku ettekäändel võiks seega enam-vähem terve Eesti tühjaks kolida.

Kui ma mõtlen oma tegevusvaldkonnale, kirjandusele, pean tõdema, et selline amet

Eesti riigis sisuliselt puudub, selles mõttes, et ükski kirjanik ei saa oma kirjatöö eest palka. Ja alles hiljuti teatas meie kultuuriminister Rein Lang retooriliselt, et ega kirjanikele ei saagi palka maksta – mitte ometi seda! Mina tahaksin küsida: miks mitte? Mille poolest on kirjanik nii teistsugune ini-

Kui ükski kirjanik ei kirjuta, on sel sama hävitav mõju kui sel, kui ükski arst meid ei ravi.

mene, et ei vääri oma töö eest igakuist sissetulekut? Ja ma ei räägi siin igaühest, kes on suutnud mõne „Minu...” sarja raamatu kaante vahele vormida, vaid meie kultuuri suur-nimedest.

Miks ei võiks näiteks Jaan Kaplinski või Heljo Mänd olla elu lõpuni igakuise sisse-

tulekuga kindlustatud? Kas nende panus eesti kultuuri on endiselt kuidagi vaidlustatav? Skandinaavias on näited eluaegsetest stipendiumidest (sisuliselt ikka palkadest) täiesti olemas, nii et kirjanike liidu algatuse näol ei käi jutt sugugi mingist üleilmsest pret-sedendist. Või peaksime mingil põhjusel eeldama, et kirjaniku missioonitunne on suurem kui reakodanikul ja sellega võib juba ette arvestada? Kui ei, siis miks ei võiks nemad nau-tida „konkurentsivõimelist” sissetulekut?

Ohustatud nähtus

Millegipärast süveneb minus üha enam tunne, et 50 või 100 aasta möödudes (või heal juhul hiljem) on eesti kee-lest ja kultuurist Eestis saanud nii-öelda ohustatud nähtus – hääbuv vähemuskeel ja -kultuur. Küllap siis hakatak-se seda toetama, et see päriselt

ei häviks, sest siis ei oleks küsi-mus, kas see on ka majandus-likult tasuv, enam oluline. Siis mõistaksime olulisemat küsi-must: olla või mitte olla. Siis mõistaksime, et kui ükski kir-janik enam midagi ei kirjuta – kui ta „streigib” –, on sellel vähemalt sama hävitav mõju kui sellel, kui ükski arst meil enam ei ravi. Ainult et selle mõju avaldumine võtab olu-liselt kauem aega.

Võimalik, et arstide liidu dilemma on pragmaatilisem. Nad võivad küll teada, et arstidki võiksid ennekõike lähtu-da missioonitundest, ent kui neid siiski meie maalt nõnda palju lahkub, et me ei suuda tagada oma rahvale kättesaa-davat arstiabi, siis tuleb ome-ti leida mingi mehhanism, mis seda suundumust takis-taks. Võib-olla oleks üks abiva-hend nõuda riigi poolt rahasta-tud arstitudengi ja riigi vahel lepingut, mis kohustaks vähe-

malt viis või kaheksa aastat töötama Eestis? Kokkuvõttes on arstide mure mõistetav. Ja ometigi arvan ma, et praegune hetk on arstidele ka peeglisse-vaatamise aeg: kas streigi foo-kus pole mitte paigast ära? •
* Autori kunstnikunimi on Mathura.

Varem samal teemal:

Siim Kallas „Kui patsient pole teretunud”, 13.9
Märt Põlluveer „Me oleme üle koormatud”, 17.9
Margus Punab „Kuidas ravida tervishoidu”, 18.9
Jüri Teras „Eesti meditsiini kaks valikut”, 19.9
Vallo Volke „Eesti arstiabi on Euroopa parimate hulgas”, 2.10
Diana Ingerainen „Tervishoiukorralduse parandamiseks on kasutamata mitmed lihtsad abinõud”, 10.10
Margus Lember „Kas tervishoid on kaup või kodanikuõigus?”, 15.10

Limited Edition mudelid.
Vaid nõudlikele.

Keskmine alates
4.7
l/100 km
KÜTUSEKULU

Keskmine alates
120
g/km
CO₂ EMISSIOON

208 Limited Edition
1,2 VTi 82 hj

Manuaalne kliimaseade, CD/MP3 raadio, püsikiirushoidja, ESP+ASR, 6x turvapadi, elektrilised esiaknad, elektrilised soojendusega küljepeeglid, esimesed udutuled

Tavahind12 950 €

Erihind al.11 600 €

Hinnavõit1 350 €

Kuumakse139 €

308 Limited Edition
1,6 VTi 120 hj

Manuaalne kliimaseade, CD/MP3 raadio, ESP+ASR, 4x turvapadi, elektrilised esiaknad, elektrilised soojendusega küljepeeglid, esimesed udutuled

Tavahind15 500 €

Erihind al.13 200 €

Hinnavõit2 300 €

Kuumakse158 €

3008 Limited Edition
1,6 THP 156 hj või 1,6 HDi 112 hj

Kahetsooniline automaatne kliimaseade, CD/MP3 raadio, bluetooth käed-vaba, USB, püsikiirushoidja, vihmasektor, 17" valuveeljed, 6x turvapadi, ESP+ASR, elektrilised aknad, elektrilised soojendusega küljepeeglid, esimesed udutuled

Tavahind21 300 €

Erihind al.19 300 €

Hinnavõit2 000 €

Kuumakse231 €

508 Limited Edition
1,6 THP 156 hj või 1,6 HDi 112 hj

Kahetsooniline automaatne kliimaseade, CD/MP3 raadio, bluetooth käed-vaba, USB, püsikiirushoidja, vihmasektor, valgustundlik tahavaatepeegel, 16" valuveeljed, 6x turvapadi, ESP+ASR, elektrilised aknad, elektrilised soojendusega küljepeeglid, esimesed udutuled

Tavahind22 400 €

Erihind19 900 €

Hinnavõit2 500 €

Kuumakse239 €

Limited Edition universaalkerega versiooni hinnate lisandub 1100 €

Limited Edition universaalkerega versiooni hinnate lisandub 1400 €

5 AASTAT GARANTII
www.peugeot.ee
f peugeoteesti

Peugeot sõiduautodel on garantii 5 aastat - tootjagarantii 2 aastat läbisõidupiiranguta + 3 aastat lisagarantii läbisõidupiiranguga kuni 100 000 km. Autoliisingu krediidi kulukuse määr on 3,20% aastas järgmistel näidistingimustel (seisuga 01.09.2012): vara hind 11 500 eurot, sissemakse 10%, jääkväärtus 25%, aastane intressimäär 2,25 % + 6 kuu Euribor, periood 60 kuud, lepingutasu 199 eurot. Kõik hinnad sisaldavad käibemaksu 20%. Autosid on piiratud kogus. Fotod on illustratiivsed. Pakkumine kehtib kuni 30.11.2012. Täpsed kampaania tingimused www.peugeot.ee. Peugeot Liisingu pakkuja on SEB Pank. Enne lepingu sõlmimist tutvu tingimustega ning vajadusel konsulteeeri asjatundjatega.

Tallinn
Amserv Sõpruse
Sõpruse pst 151 Tel: 620 0950

Tallinn
Auto Forte
Tartu mnt 87 D Tel: 699 7510

Tallinn
Metro Auto
A. H. Tammsaare tee 53 Tel: 654 0300

Tartu
Amserv Turu
Ringtee 32 Tel: 730 0666

Haapsalu
Uuemõisa Autokeskus
Tallinna mnt 78, Uuemõisa Tel: 472 4010

Jõhvi
Marine Auto
Joama 42 B Tel: 332 1071

Kuressaare
Kuressaare Autoteenindus
Kalevi põik 2 Tel: 452 1041

Viljandi
Rael
Tallinna tn 97 Tel: 433 0987

Pärnu
Marine Auto
Roheline 66 Tel: 449 9072

Valga
Salome Tartu
Pihtlaka tn 2 Tel: 733 7580

Rakvere
Wiru Auto OÜ
Kreutzwaldi 5B Tel: 329 5560

Narva
Marine Auto
Tiimani 5 Tel: 354 5001

Teadmata mürk uimastas vähid

Halb üllatus

Vähkidele võisid saatuslikuks saada kalastamisel ammoniaaki kasutanud röövpuüdjad.

Ulvar Käärt
ulvar.kaart@epl.ee

Selle nädala hakul said Lääne-Virumaa Karepa kandi elanikud taas halva üllatuse osaliseks, kui Selja jõe mööda hakkas allavoolu tulema massiliselt uimaseid ning ilmselt hukule määratud vähke. Sama õnnetus tabas Selja jõe ka mullu sügisel, kuid senini ei oska keegi täpselt öelda, kes või mis kohalikule vähiasurkonnale uue hooibi andis.

„Esmaspäeva päeval hakkas jõevesi allavoolu kandma kümnete kaupa vähke. Öhtuks loksus jõesuudmes adru sees juba tuhandeid uimaseid vähke, nii et kõik krõbises,” kirjeldas kohalik Taavi Kasemaa öövastavat vaatepilti.

Juhtunust teavitati kohe ka keskkonnainspeksiooni, kust inspektorid sündmuskohale asja uurima tulid. „Meie inspektorid käisid esmaspäeval kohal ja võtsid analüüsiks mõned vähid, mis saadetakse Tartusse teadlasele analüüsiks,” rääkis inspeksiooni avalike suhete nõunik Leili Tuul. „Surnud vähke ei nähtud, ning veereostust või muud rikkumist, mis võiks vähkide seisundit mõjutada, ei ole inspektorid seal tuvastanud.”

Nii ei näinud inspektorid ka põhjust juhtunu uurimiseks menetlust alustada. Samas Tuul lisas, et kui edaspidi peaks näiteks uusi asjaolusid ilmnenema, ollakse valmis siiski menetlust alustama.

Inspeksiooni poolt analüüsiks võetud uimased vähid saadeti maaülikooli laborisse.

Vähiteadlane Margo Hurt, kes ka mullu kannatada saanud vähke uuris, sõnas, et laboris on võimalik üksnes kindlaks teha, kas vähid olid nakatunud vähikatu või mitte. Mullu näiteks vähkidel kardetud katku ei tuvastatud ning ka tänava suvel tehtud seire näitas, et Selja vähiasurkond oli täiesti elujõuline. Nüüd jälle „laksu alla” jäänud vähkide katku-uuringu tulemused peaksid selguma lähinädalate jooksul.

Katk oleks üliohtlik

Kui peaks ilmnenema, et vähke niidabki katk, oleks asi väga tõsine, kuna see üliohtlik haigus võib kergesti ka teistesse vetesse kanduda.

Hurt viitas, et nii mulluse kui ka tänavase juhtumi puhul on kummaline see, et need on toimunud enam-vähem ühel

Veel eilegi kubises mere kallas Selja jõe suudmes uimastest ning ilmselt hukule määratud vähkidest.

Foto: Rein Sikk

ajal. Seetõttu pidas ta tõenäoliseks, et vähid on kannatada saanud vee kvaliteedi järsu muutuse tõttu. Ühe võimaliku põhjusena tõstis Hurt esile ammoniaaki, mida osa röövpuüdjaid kasutab kalade püügiks. Seda võimalust peavad tõenäoliseks ka kohalikud. „Praegu on ju forelli ja lõhe

„Öhtuks loksus adru sees juba tuhandeid uimaseid vähke, nii et kõik krõbises.”

kudemise aeg,” osutas Hurt asjaolule, mis võis ahvatleda kedagi kerge saagi lootuses salaja ammoniaaki jökke kallama.

Hurt nentis samas, et seda, kas kurja juureks on olnud ammoniaak või muud sorti saast, on tagantjärele väga keeruline kindlaks teha, kuna reoained kaovad jões ühes veevooluga.

Leili Tuul lisas, et nii nagu teistelgi lõhejõgedel, hoiavad inspektorid ka Selja jõel pidevalt silma peal. Eriti nüüd, kui lähelised tulevad massiliselt jõgedesse kudema. ●

Savisaar väidab, et talle tehti esimest korda elus liiga

Kohus

Enda sõnul sõitis linna-pea koos teiste autodega ühtses kolonnis ega ületanud kiirust.

Risto Vesikioja
uudised@epl.ee

Linnapea Edgar Savisaar ütles eile kohtus oma juunikuist kiiruseületamist kommenteerides, et ta pöördus kohtu poole, sest tunneb, et talle on trahvi määramisega esimest korda elus liiga tehtud. Savisaar väitis, et sõitis vahetult enne kinnipidamist teiste autodega koos kolonnis ja teetööde tõttu juhid pigem vähendasid kui suurendasid kiirust. Seevastu linna-pea kinni pidanud politseinikud kinnitasid, et liiklus oli linna-pea kiiruseületamise ajal piisavalt hõre, mis peaks välistama, et peeti kinni vale sõiduk või mõõdeti vale sõiduki kiirust.

Toona linna-pea auto kiirust mõõtnud politseiametniku sõnul mõõdeti linna-pea sõidukiirust reeglite järgi. Ta ütles kohtus, et fikseeris auto kiiruse nõuetekohaselt ning teatas oma eespool viibivale

Edgar Savisaar polnud eile kohtus trahviga nõus. Foto: Tanel Meos

kolleegile auto tundemärgid ja mõõdetud kiiruse.

Linnapea esindaja vandeadvokaat Indrek Sirk taotles eile Savisaarele määratud väärteokaristuse tühistamist ja menetluse lõpetamist. Sirk süüdistas politseiametnikke valeütluste andmises ja kinnitas, et olegi võimalik tihedas liikluses ligi poole kilomeetri kauguselt konkreetset kiiruseületajat tuvastada.

Ida-Harju jaoskonna politseipatrull mõõtis 6. juunil kell 9.55 Tallinna–Narva maantee 10,8. kilomeetril Edgar Savi-

saare juhitud auto kiiruseks 84 km/h, selle teelõigu kiirusepiirang oli teetööde tõttu 50 km/h. Politsei koostas Savisaarele väärteoprotokolli sõidukiiruse 21–40 km/h ületamise eest. Karistuseks määrati 230-eurone rahatrahv ja kaheks kuuks autojuhtimisõigusest ilmajätmine.

Savisaar vaidlustas talle kiiruseületamise eest koostatud protokolli 22. juunil. Vaidluse menetlusajal võib ta veel autot juhtida.

Kohus teeb kiiruseületamise vaidlustamise kohta otsuse 25. oktoobril. ●

ESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

86. hooaeg

Hooaja peaspõrs

19.oktoober 2012 kell 19 Estonia kontserdisaal

Sarja avakontsert

KLASSIKUD

Richard Strauss
Sümfooniline poeem
“Surm ja selginemine”

Anton Bruckner
“Romantiline”
Sümfoonia nr 4

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester

Dirigent
PATRIK RINGBORG

●●● Eesti Päevaleht Meediapartner **ESTI EKSPRESS**

www.erso.ee

Eesti Päevalehe ja Eesti Ekspressi lugeja saab Piletilevist ostes tavahinnast 15% soodustust sisestades sooduskoodi: ekspress

Kiirreageerijad harjutasid kahtlustatava kinnipidamist merel

Õppus Põhja prefektuuri piirivalvebüroo valmidusüksus harjutas eile koos politsei kiirreageerijate ja koerajuhtidega kahtlustatava kinnipidamist merel. Fotol on politseinikud ja nende neljajalgne abiline Võts kahtlustatava kinni võtnud.

„Kui täna on prefektuuri kiirreageerijatel piisavalt väljaõpet ja kogemust tegutselisel maal ja õhus, siis merel kogemusi ja oskusi napib,” selgitas Põhja prefektuuri pressiesindaja Helen Uldrich. Abijõuna kaasati ka kolleegid Soome piirivalve valmidusüksusest.

Õppepäeval mängiti läbi kaatrit laevale minek, parda läbiotsimine ja kahtlustatava peatamine.

Õppuse juht Lauri Abel hindas kõigi osapoolte tegevust heaks. „Oluline on see, et kõik treeningult tervena ja targema tagasi tulid. Lainetus oli tugev ning osalenutele, kaasa arvatud koertele, oli laeva kitsaste treppide ja koridoride vahet jooksmine esmane ja suhteliselt harjumatu,” lausus Abel.

Õppuse eestvedaja oli Põhja prefektuuri piirivalve valmidusüksus, kelle töö on peale avaliku korra tagamise ja laevade kontrollimise ka väljasaadetavate deporteerimine. EPL

NISSAN NV200 COMBI VAHETA OMA ÄRIMODELIT

NV200 Combi elab esmaspäevast pühapäevani sama aktiivset elu kui sinagi. Muudetav, kuni seitsme istmega siseruum lubab sul teha ära kõik sõidud. See auto teenib sind nii kaubiku kui sõiduautona. Kuid unusta sildid ja naudi sõitmist. Teosta ennast iga päev ja iga tund koos Nissan NV200 Combiga.

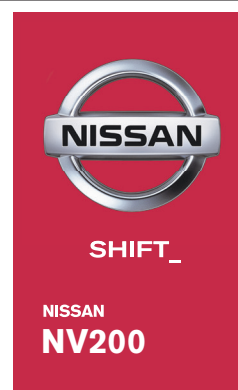
• 5 istet + 2,1 m³ kaubaruum • Säästlik diiselmootor: 5,1 l/100 km • Bluetooth käed-vabad seade

COMBI 5 Comfort 1.5 dCi 89hj
NÜÜD **16 350 €**

NISSAN FINANCE'I LIISINGU KUUMAKSE
ALATES **197 €**

Nissan. Uuendustes on elevust.

Tutvu teiste ärilahendustega www.nissan.ee

KÕIK NV200
MUDELID **-12%**

BRONEERI PROOVISÖIT JUBA TÄNA!

Fakto Auto AS

Osmussaare tee 10, Tallinn
tel 638 9200

Eurostauto OÜ

Kadaka tee 72a, Tallinn
tel 671 0900

Eurostauto OÜ

Roheline 72, Pärnu
tel 447 6111

Wiru Auto OÜ

Kreutzwaldi 5b, Rakvere
tel 329 5560

Autospirit Tartu OÜ

Turu 47, Tartu
tel 734 1126

NISSANI OMANIK!

Ühine ja võida 3 300 €!

YOU+NISSAN
nissan.ee/you+

* Krediidi kulukuse määr on 5,02% alljärgnevatel tingimustel: sõiduki hind 16350€, sissemakse 10%, liisingperiood 60 kuud, jääkväärtus 25%, intress 2,9%, lepingutasu 190€. Nissan Finance finantsteenuse pakkuja on Nordea Finance Estonia AS. Tutvu finantseerimise tingimustega ja küsi lisainfot sõidukite müüjalt. Pakkumine kehtib kuni 31.12.2012. Pildid on illustreeriva tähendusega. NV200 Combi keskmine kütusekulu 5,1 l/100 km, CO₂ emissioon - 135 g/km.

Michal: kahtlustatava märk on raske ega kao kuhugi

Inimesed ei ole metallist, seetõttu lubab justiitsminister Kristen Michal mõelda selle peale, kuidas tagada, et kahtlus ei tähendaks automaatselt häbimärgistamist.

Intervjuu

Kärt Anvelt
vanemtoimetaja

●● **Reformierakonna pimera-hastamise uurimise kriminaalasi lõpetati, kuid otsad jäid lah-ti. Määrusest saab ikkagi välja lugeda, et Reformierakon-nas tegeldi ebaseadusliku rahastamisega. Mida te ise tunnete: kas oleks parem, kui asi oleks läinud kohtusse?**

Need, kes tahavad suhtuda asja kuidagi pahatahtlikult või erapoolikult ühe või teise poole seisukohalt, suhtuvad sellesse samamoodi edasi. Ka kellegi süüdi või õigeks mõistetud kohtuotsuste järel oleme näinud, et inimeste arvamused jagunevad pooleks. Prokuratuur ja politsei saavad oma tegevuses lähtuda seadusest ja kui ajalehelooga on kahtlus õhku heidetud kriminaal-asja algatamiseks, mis antud juhul oli, siis nad pidid selle asja algatama. Seadus ütleb ka, et kui sealt edasi pole piisavalt tõendeid minna kohtusse või need kahtlused ei leia kinnitust – mis antud juhul nii oli –, siis kriminaalasi lõpetatakse. Täpselt seadusest lähtuvalt ka käituti. Minna kohtusse igaks

●● **Ütlete, et teid on laimatud. Kohtutee oleks sellisel juhul ju selge võimalus nii teie enda nimi, Reformierakond kui ka poliitika laiemalt puhtaks pesta. Miks te seda siis pelgate?**

Jah, see on kaalumise koht. Aga ma kahtlen, et näiteks sotsiaaldemokraadid hakkaksid selle tõttu valitsust kiitma, kui me otsustaksime oma nime puhtaks pesemise eesmärgil kohtusse pöörduda. Need, kes tahavad seda kasutada poliitilise malakana ja laimukampaania osana, kasutavad seda kindlasti edasi.

●● **Mis hinnangu annate toimunule justiitsministrina, juristina?**

Asjaomasena on seda mõnevõrra keeruline lahutada. Mõnes mõttes on paradoksaalne ja isegi irooniline, et selline kogemus muudab sind elus märksa alandlikumaks. Sa õpid, et viis kuud sellises olukorras olemist pole kuidagi meeldiv. Pigem paneb see mõtlema, mida saaksin justiitsministrina teha, et inimesed ei peaks sellises olukorras nii pikalt olema.

●● **Mis on õppetund?**

Üks mõte, mida endale sõnastasin ja mida tuleb avalikult arutada, on see: mida teha, et uurimised saaksid kiiremini läbi viidud? Kas selleks on vaja täiendavaid vahendeid või on selleks vaja midagi muuta? Ja teine teema on suhtumine.

Eestis kehtib põhimõte, et piisava kahtluse korral peab algatama uurimise. Aga juba kahtluse faasis märgistatakse inimesed avalikkuses teatud viisil ära. Aga see – eriti väikeses Eestis, kus iga inimene on väärtus – ei ole kindlasti õige suund. Peame mõtlema, kuidas jõuda sellise tegevuseni, et kahtluse tõstatamine ei tähenda automaatselt mingi märgi kandmist. Mina olen olnud suure surve all ja sellest välja tulnud, aga on kindlasti inimesi, kellele see mõjub oluliselt rohkem. Inimesed ei ole metallist.

●● **Erakondade rahastamise teemat kalevi alla ei panda?**

Vastupidi. See on nii minu kui ka ühiskonna jaoks oluline ja kindlasti tuleb jätkata erakondade rahastamise reeglite täpsustamist. Põhiseaduskomisjon menetleb praegu erakondade rahastamise järelevalve komisjoni ettepanekuid ning vaatab üle ja täpsustab rahas-

Minister annab endale aru, et hulk inimesi peab teda nüüd limukaks.

Foto: Rauno Volmar

tamise reeglid ja aluste sanktsioonid. Sellega tuleb edasi minna. Kolmas teema, millele parlament samuti praegu tegeleb ja millesse püüame oma panuse anda, on immuniteedi küsimus. Kui need asjad korrastatud saavad, saab selgemaks ka kogu õigusruum. Immuniteedi teemaline arutelu toimub juba sel neljapäeval.

●● **Ühelt poolt segab riigikogu liikme ja ministri puutumatus kriminaalasjade uurimist. Teisalt peab neil inimestel olema puutumatus.**

Immuniteedi mõte üldiselt on tagada poliitiliste tegutsejate sõltumatus ja kaitstud olukorras, kus nende poliitilist tegevust võidakse hakata pärssima teatud menetlustoimingutega. Loomulikult on inimesi, kes ütlevad, et näe kus limukad.

Aga ka Euroopa Parlamendis on asjad reguleeritud selliselt, et õiguskaitseorganid saavad parlamendisaadiku ruumidesse siseneda alles pärast parlamendilt nõusoleku saamist. Samamoodi on see ka teistes riikides ning mõte on kaitsta nii opositsiooni kui ka koalitsiooni saadikuid, olenemata nende maailmavaatest, et nende poliitilist tegevust ei saaks pärssida. Loomulikult on immuniteedil piirid. Seda arutelu tuleks aga pidada riigikogu põhiseaduskomisjonis, kaasates kõik praktikud. Oma panuse peab andma ka justiitsministeerium ja prokuratuur, et immuniteedi piirid saaksid võimalikult selgeks. See on ka poliitilise süsteemi enda huvides.

●● **Laiemalt rääkides: prokuratuurist on järjest tulnud kum-**

malisi signaale – alustatud on poliitilisi asju ja siis need ühel või teisel põhjusel lõpetatud... Prokuratuur teeb oma põhitööd väga hästi. Ka selle juhtum puhul. Vaadake, väga lihtne on neile, kes midagi teevad, etteheiteid teha. Aga see ongi seesama küsimus: millist riiki me tahame? Kui riigikohus jõuab otsuseni, et mõjuvõimuga kauplemise koosseis pole piisavalt selgelt seaduses sätestatud, siis ei saa selles prokuratuuri süüdistada. Pigem oleks võinud analüüs seaduse tegemisel parem olla, ehkki see on rahvusvaheline konventsioon, mis üle võeti. Lähitulevikus täpsustame ka seda. ○

Vaata rohkem digilehest
●●● ajaleht.epl.ee

Riigikogu juhatuse keeldumine pani punkti?

Analüüs

Viimase naela Silvergate'i

kirstu löi riigikogu

juhatuse otsus käia välja

puutumatus kaart.

Lauri Tankler

reporter

Kuigi riigiprokurör Heili Sepp põhjendas Silver Meikari artikli tõttu algatatud kriminaalmenetluse lõpetamist sellega, et kõigil kahtlustustel jäi sõna sõna vastu, tuleks siiski ära märkida riigikogu juhatuse roll, kes keeldus väljastamast prokuratuurile salvestusi, mida võinuks kasutada kaudse tõendina.

Jutt käib eelkõige riigikogu liikmele Kalle Pallingule esitatud kahtlustusest, kes ühe tunnistaja sõnul sai sularaha parteikassasse viimiseks oma kaasosanikelt selle eest, et võitleb parlamendi keskkonnakomisjonis kilekottide maaletoomisele soodustingimuste eest.

Kuna ka seal jäi sõna sõna vastu, kirjeldas Sepp lõpetamise määrukses, et menetluslikest raskustest hoolimata tehti uurimise käigus siiski „kõik võimalik”. Küll ei kajastanud keskkonnakomisjoni protokollid arutelude detaile, mistõttu ei saanud tõestada, et Palling oleks kilekottide eest võidelnud.

Kaks keeldumist

Oluline nüanss on ka see, et Pallingu puhul oli tegemist pistisekahtlusega, mistõttu oli võimalik prokuratuuril järelevalvet kasutada, sealhulgas mobiiltelefoni kõneeristustellida. Pimeda raha erakonnakassasse viimine oluaks pelgalt teise astme kuritegu, mistõttu polnud järelevalvet kasutada võimalik näiteks Kristen Michali kõneeristuse küsimine.

Uurijad palusid riigikogu juhatusest keskkonnakomisjoni istungite salvestusi kahel korral. Kuid riigikogu juhatuse keeldus põhjendusega, et „kriminaalmenetluslik uurimishuvi ei ole kaalukam riigikogu õigusest täita segamatult, ilma teiste riigivõimu harude sekkumiseta oma põhiseaduslike ülesandeid”. See viitab käimasolevale vaidlusele, kus õiguskantsleri hinnangul peab parlamendiliikme immuniteet olema absoluutne.

See vastus tuli 10. oktoobril, täpselt nädal tagasi. Sepp kirjutab määrukses, et prokuratuur ei nõustu seaduse sellise tõlgendusega, kuid et see on „mõistetav, kui paigutada see aktuaalsesse õiguslikku konteksti”. ○

Täna Delfis: Kas
tervishoiutöötajate
streik pääseb
ummikust välja?

Koduta jäänud suurperele on lubatud juba 12 000 eurot

Abi

Sotsiaaltöötajad pöördusid puudujääva summa saamiseks suurfirmade ja ka pankade poole.

Kadri Ibrus

kadri.ibrus@epl.ee

Eelmisel nädalal Eesti Päevalehes kirjeldatud koduta jäänud kaheksalapselise pere kodu päästmiseks on eraisikud eilse seisuga annetanud juba veidi üle 4900 euro. Kuulnud abi vajavast perest, lubas ühe sõpruskonna loodud fond panustada maja tagasiostmiseks vähemalt 7000 eurot. Seega oleks perel koos juba 12 000 eurot.

Kuna kohtutäitur müüs maja koos maaga enampakkumisel 18 800 euro eest, jääb talu tagasiostmiseks vajalikust summast puudu veel 7000 eurot.

Sel esmaspäeval kohtusid pereema Tiina ja pereisa Olav Tallinnas ka maja ostanud mehega, kes ütles, et kuulis sellest, et tegu oli kaheksalapselise pere-

ga, alles hiljem, kui tehing oli juba tehtud. Nüüd kinnitas ta perele, et on põhimõtteliselt valmis maja neile tagasi müüma. „Ainuke tingimus on, et ta sooviks leida selle asemele samalaadse maja koos maaga – umbes sama kaugel Tallinnast kui Anija ja liikluse lähedal. Ta tegeleb tõukoerte kasvatusega ja tal on vaja selleks maamaja,” selgitas Olav. „Leppisime kokku, et nädal aega püüame otsida sellist maja, kas on kusagil pakkumisel. Siis saame kokku ja arutame edasi.” Pereema Tiina lisas, et maja uus omanik lubas neil seal ka kauem sees olla, nii et nad ei pea tingimata 1. novembril välja kolima.

Konto valla kontrolli all

Kuigi suurperele on juba tehtud pakkumine, et nad võivad kolida Ida-Virumaal tühjakaks jäänud maamajja, loodetakse, et perele jääb siiski alles nende esivanemate talu.

Eile pärastlõunaks olid Eesti Päevalehes ja Delfis avaldatud artiklitele reageerinud juba 130 inimest, kes olid perekon-

Ühe sõpruskonna loodud fond on lubanud maja tagasiostmiseks annetada 7000 eurot.

Foto: Rauno Volmar

Pereema: „Häid inimesi on ikka nii palju. Oleme selle eest väga tänulikud.”

na selleks otstarbeks avatud kontole kandnud kokku üle 4900 euro. Tiina sõnul oli palju 5-, 10- ja 20-euroseid annetusi ning mõned 100-eurosed, kuid üle oli kantud ka 1000 eurot.

„Tahame südamest tänada kõiki inimesi, kes meile tuge avaldasid ja annetasid,” väljendas pereisa Olav pere tänu. „Häid inimesi on ikka nii palju. Oleme selle eest väga tänulikud,” lisas Tiina.

Pere avas konto spetsiaalselt annetuste vastuvõtmiseks ning selle käsundusõigus on ühe valla töötaja nimel. Seega on perel endal küll võimalik jälgida annetuste laekumist, kuid mitte tehinguid teha.

Nüüd on valla ametnikel kavas pöörduda abipalvega suurfirmade ja ka pankade poole. „Kirjutasime täna kirja suurfirmadele, vallavanem paneb allkirja alla ja saadame selle tee. Ehk leiavad ka firmad võimaluse peret aidata maja tagasi ostmisel,” lootis Anija valla lastekaitsetöötaja Helle Söönurm.

Eesti Päevalehest lugesid juhtumist ka ühe sõpruskonna liikmed, kes löid lihtsate Ees-

ti inimeste aitamiseks heategevusfondi. „Kui raha läheb konkreetselt maja tagasiostmiseks ja on teisigi kaasalööjaid, et summa kokku saada, siis meie omalt poolt paneksime alla vähemalt 7000 eurot,” sõnas fondi anonüümsust palunud esindaja. Kuna tegemist on ettevõttega, tuleb neil oma annetuselt tasuda ka makse, nii et kuigi nad sooviksid annetada 10 000 eurot, tuleb osa sellest maksudena riigile maksta. ●

MISSIOONIKS ON KAITSE.

ESC GLOBAL SECURITY PAKUB
ENDISTELE MISSIOONIKAITSEVÄELASTELE
JA POLITSEI ERIÜKSUSE LIIKMETELE
TÖÖD LAEVAKAITSEMEESKONDADES.

GLOBAL SECURITY

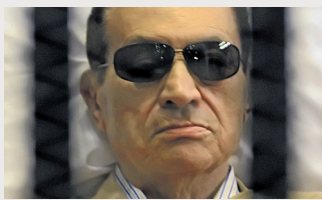
WWW.ESCGS.COM/EMPLOYMENT

DIKTAATORITE VARAD KÜLMUTATI

Šveitsi välisministeerium teatas, et sealseid võimud on blokeerinud ligi miljardi frangi väärtuses varastatud varasid, mida seostatakse araabia kevade revolutsioonide keskmes olnud nelja

riigi – Egiptuse, Liibüa, Süüria ja Tuneesia – diktaatoritega. Varade tagastamisega nendele riikidele läheb aga kõvasti aega, mõnedel andmetel isegi mitmeid aastaid. **Reuters**

VIISANÕUE

Hulk lõunapoolseid Euroopa Liidu riike tahab taastada Lääne-Balkani riikide kodanike viisanduse, niimoodi soovitakse ohjeldada järjest kasvavaid asüülitaotlusi. **Delfi**

BRÜSSEL PEAKS SAAMA RIIKIDE EELARVETE VETOÕIGUSE

Saksamaa rahandusminister Wolfgang Schäuble esitas ajalehes Der Spiegel oma ettekujutuse eurokriisi püsivast lahendamise kohta. Tema hinnangul peaks EL-i eelarvevolinik saama õigu-

se sekkuda ka liikmesriikide eelarvete koostamisse ja saama seejuures vetoõiguse. Praegu saab EL vaid soovitada liikmesriikidele paremat finantskäitumist. **ERR**

Soome kaitsejõust läheb kolmandik koondamisele

Telegramm

Priit Simson
Helsingi

Soome kaitserreform vähendab uuest aastast kaitsejõude ja kaitse-eelarve tõmmatakse küm-nendiku jagu koomale.

Käib Soome kaitsepoliitika valge raamatu koostamine, mis peaks selle aastaga lõpule jõudma. Järgmisest aastast algab üksuste likvideerimine ja need, keda ei õnnestu kuhugi mujale viia, peavad lahkuma. „Esimest korda lasevad kaitsejõud inimesi töölt lahti,” ütles kaitseministeeriumi planeerimisosakonna juht Janne Kuusela hiljuti Helsingis peetud pressiuutisusel.

Aktiivset reservi sõjaajaks vähendatakse 350 000-lt 230 000-le, palgalise kaadri hulka kärbitakse 14 500-lt 12 300-le. „See mõjutab seda, mitu päeva me oleme metsas välilõppusel, see mõjutab helikopterite ja lennukite lennukunde, see mõjutab reservõppekogunemiste sagedust,” loetles Kuusela. Reservväelasi, keda tavaliselt on kutsutud kordusõppustele aastast ligikaudu 20 000, oodatakse tuleval aastal oma oskusi värskendamaks kõigest 4000. Ajateenistus, mida Soomes on kolmes eri pikkuses, lüheneb kõigi jaoks kahe nädala võrra.

Põhjus on majanduskriis

Peapõhjus on majanduskriis: Soome stabiliseerib oma eelarvet ja eurosid läheb järgmistel aastatel kaitseotstarbeks ligikaudu 10% vähem. Samal ajal hakkab suur osa kunagi Saksa DV-lt saadud relvastust oma aega ära elama, uus relvastus

Tulevikus väheneb Soome kaitseväge sõjaaja koosseis reformide tulemusel seniselt 350 000-lt vähem kui 230 000-le kaitsevaelasele.

Foto: Soome kaitseväge

nud. Kaitser reformi lisapõhjus on seegi, et aastakäigud, kust noori ajateenistusse kutsutakse, on nüüdisajal väiksemad.

Helsingi-lähedases Santahamina jäägrirügemendis ei paista kokkuvõtteid siiski väljaõpet eriti pitsitavat. Laskmis-harjutusel ütleb üks ohvitser üsna julgelt, et moona jätkub ja koorderdama ei pea. 81-millimeetrise miinipildujate harjutuslaskmise kohta selgitavad instruktorid, et ajateenistuse jooksul tulistab õppiv meeskond välja 600–800 miini.

Ühtlasi peavad soomlased praegust reservõppekogunemiste kokkutõmbamist ajutiseks, 2015. aastaks pöörduakse tagasi varasema mahu juurde ja mitmekordistatakse reservväelaste kordusõppustele kutsumist. Soome kaitseministeeriumi avalike suhete juht Jyrki Iivonen sõnab, et kaheksast parlamendis esindatud erakonnast kuus on selgelt ajateenistuse poolt. Ajateenistusse jõuab 70–80% noormeeste aastakäikudest. Võrdluseks, Eestis on see näitaja 30% ringis.

Soome jääb Iivoneni kin-nitisel truuks nii ajateenis-

tusele kui ka põhimõttele, et kaitsta tuleb kogu territooriumi. Vähemalt praegu ei eelda soomlased Venemaa poolt mingit ohtu, pigem käsitlevad ohustenaariumid kaugemat tulevikku ja märgatavalt muutunud maailma. „Me ei näe,

et Venemaa ründaks sel juhul Soomet üksinda, pigem oleks agressioon osa laiemast konfliktist,” visandab Iivonen võimaliku musta stsenaariumi. ●

Priit Simson viibis Soomes Eesti ja Soome kaitseministeeriumi kulul.

Soome kaitsepoliitika pahandab Venemaad

Märkimisväärne muutus Soome kaitsepoliitikas toimub ajal, mil suhted ilmselt ainsas Soomet ohustada võiva riigi Venemaaga pole just pilvitud. Kuigi viimasel ajal on eriti teravalt päevakorras segaperekondade laste hool-dusõigus, pole põhjust unustada ka suve algul kaitseteema üle toimunud mõttevahetust.

Lähinaabrite suhete „soojenemine” sai hoogsalt stardi juuni algul, kui Soomet külastanud Vene kindralstaabi ülem Nikolai Makarov tegi äkitselt avaldusi, mis ühtesid üllatasid ja teisi võib-olla lausa ehmatasid.

Esmalt põrutas ta, et Soome koostöö NATO-ga ohustavat Venemaa julgeolekut. Siis hoiatas ta, et Soome ei peaks püüdma NATO liikmeks saada, vaid

tegema selle asemel sõjalist koostööd Venemaaga. Väejuhi-le ei meeldinud ka see, et soomlased korraldavad sõjaväeõppusi Ida-Soomes, ja küsis: kelle vastu on need suunatud?

Kindral demonstreeris ka väidetavat sõjalise otstarbega kaarti, kus Venemaa ja NATO huvi-ala piirid olid tõmmatud piki Läänemerd ja Põhjalahte, mis näitavat, et Soome ja Balti riigid kuuluvad Venemaa huvisfääri.

Soome teeb oma kaitse- ja julgeolekupoliitilised otsused iseseisvalt ja koostöö NATO-ga – isegi mitte võimalik liikmesus, nagu sõandas öelda peaminister Jyrki Katainen – ei ohusta Venemaad. Nii võib kokku võtta Soome valitsusliikmete reaktsiooni kindral Makarovi etteastele. **EPL**

Soomlased toovad lõunast arste sisse

Tööjõud

Eesti tervishoiutöötajatele pakutakse Soomes nüüd konkurentsi kriisiga võitlevast Hispaaniast.

Lauri Laugen
uudised@epl.ee

Streikivate Eesti arstide üks põhinõudmisi on peatada palga tõstmisega meditsiini- ja hoiutöötajate väljavool, iseenamisi teisele poole Soome lahte. Lõuna-Euroopa riike tabanud tõsine majanduskriis on võimaldanud Eesti töökäte väljavoolu peatamiseks abikäe.

Nimelt on Soome tervishoiuvaldkonda hakatud aktiivselt värbama inimesi Hispaaniast. Satakunta maakonnas alustas esmaspäeval tööd 14 Hispaania hoolustöötajat. Lähinädalatel saabub neid Soome veel üle 30 ja nad hakkavad tööle ka Kymenlaaksoos, Varsinais-Suomis ja Vaasas, teatas Yle Uutiset.

Hispaania hoolustöötajad hakkavad tööle nii riiklikesse kui ka erahooldeasutustes. Üks neist on 22-aastane Ander Dlazistivaz, kelle tööpäev Poris asuvas Jokihelmi hooldekodus algas uute tööriiete selgaproovimisega.

Ta tahab töökoha kombineerida selgeks õppida, kuid teab, et see võtab aega. „Ma ei oska kõike kohe esimesel korral, aga õpin kiiresti ja lühikese ajaga,” ütles hispaanlane.

Anderi ja veel neli hoolustajat palkas Pori linn aastaks. „Nad on õendustöötajad, aga hakkavad täitma hoolustöötajate ülesandeid ja selliseid abistavaid ülesandeid, mis ei kuulu meie planeeritud hoolustöö alla. Nad on seega lisatööjõud,” ütles Pori eakate teenuste juht Pirjo Rehula.

Kampaania peale tuli Hispaaniast üle 2000 töökoha- taotlust ja seda võidakse head tulemuste korral korraldada.

Noorte Hispaania hoolustöötajate soov Soome tööle tulla on seotud Hispaania noorte suure tööpuudusega. ●

KESKKONNAAMET

Loodusobjekti kaitse alla võtmise teade

Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon teatab, et jätkab 12. märtsil 2009. a keskkonnaministri käskkirjaga nr 357 algatatud menetlust Põlva maakonnas Põlva, Kanepi ja Kõlleste vallas paikneva Tilleoru maastikukaitseala kaitse-eeskirja muutmiseks ja kehtestamiseks, seoses vajadusega kaasajastada kaitseala hetkel kehtiv kaitsekord ning tagada kõigile Natura 2000 elupaigatüüpidele vastavate koosluste kaitse. Tilleoru maastikukaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta Ahja jõe keskjooksu ürgorgu ja selle lisaorge, seal esinevaid devoni liivakivipaljandeid, allikaid ja jõge ning metsa- ja niidukooslusi, samuti kaitsealuste liikide elupaiku ning loodusdirektiivi elupaigatüüpe.

Tilleoru maastikukaitseala kaitse-eeskirjade eelnõu, seletuskirja ja kaardiga on võimalik taaskord tutvuda avaliku väljapaneku ajal Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni Räpina kontoris (Kooli 1, Räpina), Põlva Vallavalitsuses (Keldrikaela tee 2, Mammaste küla), Kanepi Vallavalitsuses (Turu põik 1, Kanepi) ja Kõlleste Vallavalitsuses (Pargi 3, Krootuse küla) 17.10.2012 – 03.11.2012.

Materjalidega saab tutvuda ka Keskkonnaameti veebilehel <http://www.keskkonnaamet.ee>.

Vastavalt looduskaitse seaduse § 9 lg 4 p 3, teeme ettepaneku arutada asja ilma avaliku aruteluta. Eelnevast lähtudes palume Teil esitada oma seisukoht ja vajadusel parandusettepanekud kaitse-eeskirja eelnõu kohta kirjalikult Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioonile allpool toodud aadressil hiljemalt 03.11.2012.

Kui selleks tähtjaks Teile poolt parandusettepanekuid või vastuväiteid pole esitatud, arvestame, et olete käesoleva eeskirja eelnõuga nõus.

Katrin Kivioja
tel 799 0908
Katrin.Kivioja@keskkonnaamet.ee
Keskkonnaamet
Kooli 1
Räpina 64504

Ajateenistus, mida on kolmes eri pikkuses, lüheneb kõigi jaoks kaks nädalat.

on aga järjest kallim. „Varustus on kallim, infrastruktuur on kallim, palgakulud on suuremad,” selgitas Kuusela. Küsimusele võimalike kaadrikaitsevaelaste palgakärbete kohta aga antakse kaitseministeeriumis veendunud vastus: „Me ei tee siin selliseid asju.” Kaitsevaelaste palk on tegelikult ka kriisi jooksul pidevalt tõus-

ROTTERDAMIS VARASTATI SEITSE VÄÄRTUSLIKKU MAALI

Hollandis Rotterdami Kunstha-
li kunstimuuseumis toimus ööl
vastu teispäeva suur kunsti-
rööv. Kadunud on seitse suure
väärtusega maali, teatas polit-
sei eile. Jutt käib selliste tuntud

kunstnike nagu Pablo Picasso,
Henri Matisse'i, Claude Monet',
Paul Gauguini, Meyer de Ha-
ni ja Lucian Freudi töödest. Kar-
detakse, et vargus oli tellimus ja
tööd kaovad erakogusse. **Delfi**

Vene meedia: Leedus võitis Venemaa-meelne opositsioon

Vastukaja

Mõni vaatleja arvab

koguni, et võimuvahetus
võib muuta Leedu Euroo-
pa-orientatsiooni.

Kaivo Kopli

kaivo.kopli@ep.ee

Leedu parlamendivalimiste lõplikud tulemused selguvad küll alles pärast kuu lõpus toimuvat teist vooru, kui selgitatakse ühemandaadilistes ringkondades seimikoha võitnud saadikud, kuid Vene meedia on jõudnud juba välja kuulutada „Vene-meelse opositsiooni võidu”. Nii on oma kirjutise pealkirjastanud üks juhtivaid võimumeelseid ajalehti Izvestija. „Liberaalide ja tuumajaama vastu” – sellist pealkirja kandis netiväljaande Gazeta.ru kirjutis.

„Vene vaatlejate arvates läksid valijad opositsiooni poolele üle rahuolematuse tõttu, mida tuntakse valitseva, peaminister Andrius Kubiliuse juhitud paremtsentriliku koalitsiooni vastu,” kirjutab Gazeta.ru. Izvestija märkis seni valitsenud konservatiivide kolmandale kohale jäämist silmas pidades, et „Leedu poliitika patriarhi Vytautas Landsbergise koalitsioon kaotas võimuluse võimule jääda”.

Europarlamenti saadik Landsbergis teatas, et konservatiivid võiksid moodus-

tada koalitsiooni sotsiaaldemokraatide või Tööparteiiga, kuid kumbki variant ei ole siiski vastuvõetav. Sotsiaaldemokraatide juht Andris Butkevičius aga väljendas arvamust, et valitsusliit konservatiividega võib olla nii sotsiaaldemokraatidele kui ka Tööparteiile lihtsalt hukutav.

Konservatiivide fiasko

„Faktiliselt on tegemist konservatiivide fiaskoga,” väitis Izvestija. „Sel juhul ei ole konservatiividel ja Landsbergisel Leedu uues poliitilises süsteemis tegelikult kohtagi.”

Vene valitsusmeelsete meediakanalite kajastusest ülevaadet tehes märkis Leedu Delfi, et ühest küljest on tegemist lihtsalt faktide konstateerimisega, teisalt on Leedu parlamendivalimiste tulemused Vene võimudele väga olulised, sest need on seotud mõjuvõimuga ja energeetikaga. Riiklik agentuur RIA Novosti kuulutas, et „Leedu kodanikud ei kiitnud tuumajaama ehitamist heaks”. Väljaanne Vek aga leidis, et „leedulased saatsid valitsuse erru ja hääletasid tuumajaama vastu”.

„Hoiatuse sai ka peaminister Andrius Kubilius: uus võim ja opositsiooni tulek võib muuta nii Leedu Euroopa-orientatsiooni kui ka purustada Venemaast energeetilise sõltumatuse saavutamise idee,” väitis Veki ajakirjanik. ●

Selgus kahe nädala pärast

Esialgsel andmetel sai Tööpartei 19,96%, sotsiaaldemokraadid 18,45%, konservatiivid 14,93%, Liberaalide Liikumine 8,46%, Vapruse Tee 7,92%, Kord ja Õiglus 7,38% ja Leedu Poolakate Valimisaksioon 5,84% häält. Esimese variandina püüavad valimisliitu moodustada Tööpartei, sotsiaaldemokraadid ning Kord ja Õiglus. Lõplik selgus, kas peaministriks saab Tööpartei vene päritolu juht Viktor Uspaskihh või sotside juht Algirdas Butkevičius, selgub pärast 28. oktoobri teist vooru.

Teine voor, milles otsustatakse veel pool seni tühje seimikohti, peetakse ühemandaadilistes ringkondades, kus vastakuti lähevad kaks esimeses voorus enim häält saanud kandidaati. Näiteks Kaunases rebivad võidu pärast konservatiivid ja Vapruse Tee esindajad. Ligi kolmandikus ringkondades on Tööpartei esindajad jäänud teisele kohale.

Senistel andmetel võidavad ühemandaadilistes ringkondades ilmselt siiski enim kohti konservatiivid, aga tööparteilased saavad kolmanda tulemuse. Seega võivad kahe vooru peale kokku võitjaks tulla sotsiaaldemokraadid.

“Tallinki laevadel saab läbi viia erinevaid üritusi. Korralduspool on väga hea ja kindlalt paigas. See annab tellijale vabad käed.”

Helena Hyldahl

AS Silberauto PR, turundus- ja klienditeenindusosakonna juhataja

Korralda merel!

Koolitused, seminarid, kliendiüritused, firmaüritused, tähtpäevad ja peod koos laitmatu korraldusega:

- 1-päevased üritused Tallinn-Helsingi liinil sõitvatel kiirlaevadel ja kruisilaeval
- 1 ööbimisega üritused kruisil Helsingisse
- 2 ööbimisega üritused kruisil Stockholmi

Tutvuge meie võimaluste ja erinevate päevakava näidistega
www.tallink.ee/yritused

Küsige personaalset pakkumist
grupid@tallink.ee

Võiduka Tööpartei juhil Viktor Uspaskihhil oli põhjust klaasi tõsta.

Foto: AFP / Scanpix

KIIREIM HINNATÖUS JÄLLE MEIL

Eesti hindade kasvutempo oli septembris taas euroala suu- rim. Nii selle aasta alguses kui ka eelmise aasta kokkuvõttes oli Eesti euroala kiireima hinnatõu- suga riik.

Vahepealsetel kuudel jäi Ees- ti teisele kohale, sest Küprosel kasvasid hinnad veel kiiremini. Septembris oli Eesti hinnatõus aastatagusega võrreldes 4,1%. Eurostat

VÄHEM AUTOSID

Euroliidus registreeriti septemb- ris 1,099 miljonit uut sõidautot, mis on 10,8% vähem kui mul- lu. Üheksa kuu kokkuvõttes võe- ti arvele 9,37 miljonit uut autot, 7,6% vähem kui mullu. Delfi

ROHKEM POSTIPAKKE

2011. aastal saadeti 81 miljonit postipakki, võrreldes 2010. aas- taga 65% rohkem. Kirju saadeti moodunud aastal ülemöödunud aastaga võrreldes kaheksa prot- senti vähem. Statistikaamet

TŠEKKI POLE ENAM VAJA ALLES HOIDA

Elektroonikapoe Euronics püsi- kliendid ei pea enam kauba ostutšekki säilitama, sest selle eest hoolitseb nüüd veebipood. „Ostuajalugu salvestatakse digi- taalselt ja sellele saab läbi inter-

neti kõikjalt ligi. Seega on näi- teks teie ostutšekk alati poes olemas ja mure korral tuleb liht- salt tootega kauplusesse pöör- duda,” selgitab firma tegevjuht Martin Pedai. Delfi

Proгноos: Estonian Airi aastakahjum tuleb 27 miljonit

Ennustus

Lennuametniku prog- noos näitab Estonian Airi pankrotiohtu ja olukorra halvenemist.

Andres Reimer
andres.reimer@ep.ee

Estonian Airi endise Boeingu-kapteni ja lennuametni- ku August Kaasiku prognoo- si järgi langes lennufirma täna- vu augustis ohutsooni. Nimelt vähenes ettevõtte omakapital Kaasiku väitel augusti algu- seks 19,6 miljoni euroni, mis moodustas 48 protsenti aktsia- kapitali mahust. Aasta lõpuks võib Estonian Airi omakapi- tal väheneda ligi 10 miljoni euroni, mis moodustaks kõi- gest 24 protsenti aktsiakapita- li mahust.

Kui aktsiaseltsi netovara on vähem kui pool aktsiakapita- list, peab juhatust – Tero Tas- kila – kokku kutsuma era- korralise üldkoosoleku, mida kehtastab majandusminister Juhan Parts.

Ettevõtte korrastamiseks tuleb kapitali suurendada, selts ümber kujundada või algtada pankrot.

Katuselt alla hüpanud

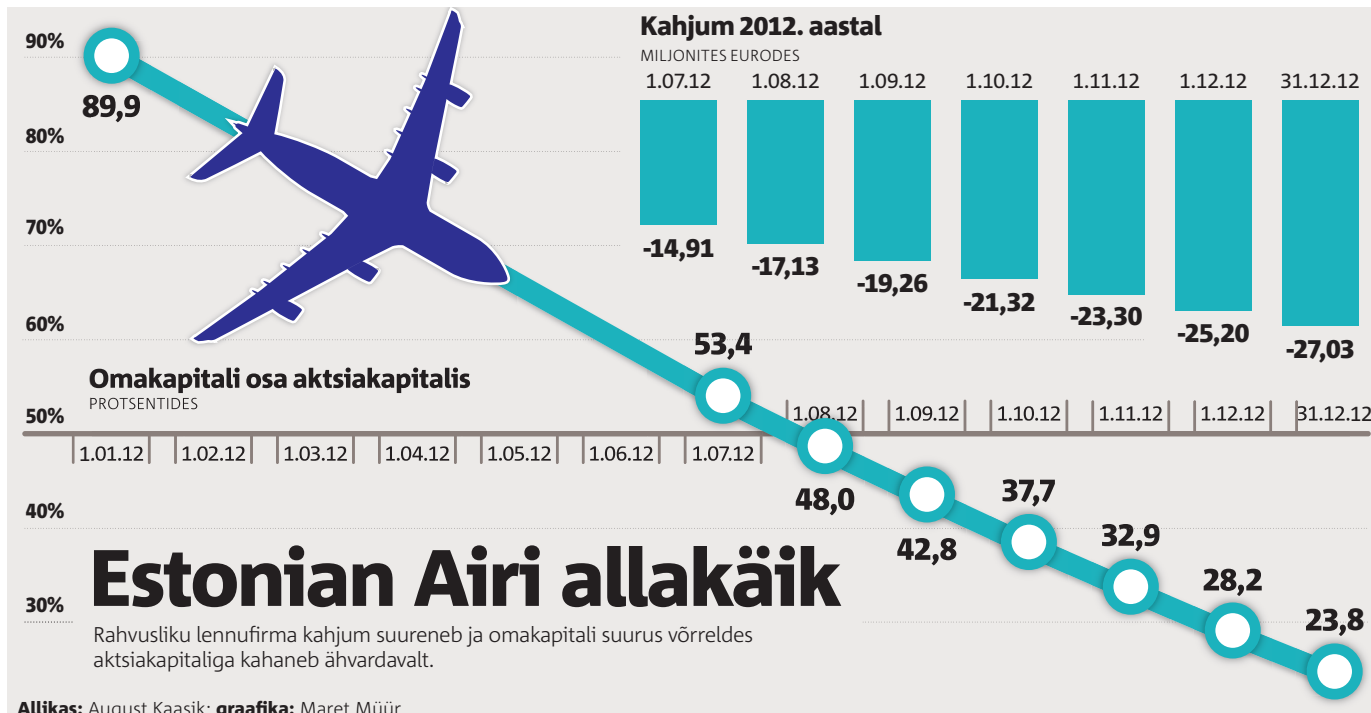
„Ettevõtte juhtimine näib praegu olevat rajatud kulutamise- le,” selgitas Kaasik. „Estonian Airi võib võrrelda inimesega, kes on katuselt alla hüpanud: tagajärgede prognoosimisel ei saa palju mööda panna.”

LHV Panga endine inves- teerimisjuht Erki Kert nime- tas Kaasiku prognoosi realist- likuks. „Teise poolaasta kah- jumiks on prognoositud 12,1

miljonit eurot, mis on kerge paranemine võrreldes esime- se poolaasta arvuga ning seega kooskõlas juhatuse kommentaaridega, kes plaanib ettevõtte kasumisse viia 2013. aasta lõpuks,” selgitas Kert.

Estonian Airi endise pre- sidenti Erki Urva hinnangul näitab Kaasiku prognoos ette- võtte seisu mõnevõrra pare-

mana. „Poolaasta aruandes on nende aktsiakapitaliks märgitud 56 miljonit eurot, mitte 40,88, nagu järeltab Kaasik. 30. juuni seisuga oli omakapitaliks 21,9 miljonit eurot, mis teeb 39,1% (Kaa- siku prognoosi järgi 53,4% – toim) aktsiakapitalist ehk all- pool äriseadustikus nõutut,” ütles Urva. ●

KOMMENTAAR

Ilona Eskelinen

Estonian Airi PR-direktor

Estonian Air ei kommentee- ri spekulatsioonide, vaid fakti- lisi majandustulemusi. Kom- mentaari allolevale prognoo-

sile tuleks küsida selle autorilt, meie majas selliseid arve pole.

Lisaks soovime rõhutada, et EPL-is avaldatud alusetud spe- kulatsioonid Estonian Airi koh- ta avaldavad otsest negatiivset mõju meie igapäevategevusele.

Swedbank: kogumishoiust eelistavad venelased

Sääststud

Swedbanki kolmanda pensio- nisamba kliendibaasi analüü- sist selgus, et naised on küll aktiivsemad, kuid ka kon- servatiivsemad rahakogujad. Naised pigem hoiustavad kui investeerivad, kuid mehed käi- tuvad vastupidi ja seetõttu on nende hoiusesummad kolm korda suuremad.

Kuna uuringu üks osa käsit- les ka klientide käitumist nen- de eesnimede järgi, siis selgus, et näiteks kogumishoiust eelis- tavad vene keelt kõnelevad kliendid: sagedamini esinevad nimed olid Valentina, Galina ja Svetlana ning Vladimir, Alek- sandr ja Sergei. Miks on kogu- mishoiust nimelt vene inimes- te seas populaarne, ei osanud Swedbank Eesti Päevalehele kommenteerida.

Swedbanki rahaasjade teabekeskuse juhataja Anne Sägi sõnul oli ka eelmise aas- ta uuringust näha, et kui pang- gaarvel on meestel ja nais- tel enam-vähem samaväär- selt tuhande euro kandis, siis tähtajaliste hoiuste puhul on vahe märgatav: naistel keskmis- elt tuhat, meestel 3000 eurot.

● Ann-Mari Nergi

Elektriraudtee otsib uut tegevdirektorit

Juhtimine

Uueks ametiajaks

kandideerib ka praegune

juhatuse esimees

Kaida Kauler.

Ann-Mari Nergi

ann-marii.nergi@ep.ee

Elektriraudtee kuulutas välja konkursi uue juhatuse esime- he, tegevdirektori leidmiseks, sest praeguse esimehe Kaida Kauleri volitused lõpevad uue aastaga.

15. novembrini kestva kon- kursiga loodetakse leida uus juht, kellele nõukogu esime- he Toivo Prommi sõnul tehak- se eeldatavasti praegu kehti- vast kolmeaastasest pikem leping. „Enne lepingu sõlmi- mist me otsustame, mitmeaas- tase lepingu teeme, oleneb mil- lised visioonid inimestel on. Siis tuleb teha põhikirja muu- datus. Me eeldame, et väljavi- litud juht on pikema visiooni- ga kui kolm aastat, arvestades eriti seda, et uute rongidega on meil lootust sõita väga pik- ka aega,” ütles Promm. Nõu- kogu esimees kinnitas, et Kai- da Kauler kandideerib samuti

uueks ametiajaks, teine juha- tuse liige Riho Seppar tõenäo- liselt konkursist osa ei võta. „Nõukogu kindlasti pooldab Kauleri kandideerimist. Teo- reetiliselt saaks ka Seppar kan- dideerida, mingit keeldu seal ei ole,” lisas Promm.

Elektriraudtee nõukogu tõstab väljakuulutatud kon- kursi iseloomustuses esikoha- le firma haldusala suurenemise pärast uute rongide saabumist. Nimelt suureneb firma kasu- tatava raudteevõrgu pikkus rohkem kui viiekordseks, sest valitsus otsustas anda Elektri- raudtee käsutusse ka diiselron- gid. Uutega kokku saab ronge olemas 38. 2010. aastal sõlmis ettevõtte rongide riigihanke võitja Stadler Bussnang AG- ga 18 elektri- ja 20 diiselron- gi hankelingu. Uued rongid tarnitakse detsembrist 2012 kuni juunini 2014.

Kandidaadid oodatakse ka uue valdkonna loomise ja juhtimise kogemust ning häid teadmisi ettevõtte tege- vusalast. Elektriraudtee pakub omalt poolt kuni viieaastast juhatuse liikme lepingut ja konkurentsivõimelist moti- vatsioonipaketti. ●

lindab | teeme ehitamise lihtsaks

50 aastane tootmiskogemus tagab tippkvaliteedi!

Vihmaveesüsteemid, profiilplekid, katuse turvasüsteemid ning viihallid Rootsi tootjalt!

Rainline vihmaveesüsteemile soodustus -30%
Pakkumine kehtib komplektsetele tellimustele.
Kampaania kehtib kuni 31.10.2012.

Liitudes meie Facebooki lehega Lindab Eesti (vajuta "Meeldib"), saab jaeklient lisaks allahindlusele iga viienda rennikanduri tasuta!

Lindab
www.lindab.ee

Lindab AS Tallinnas

Saha-Loo tee 4, Iru küla,
Jõelähtme vald,
74201 Harjumaa
Tel: +372 5551 3790
Tel: +372 6348 202
E-post: profil@lindab.ee

Lindab Center Viljandis

Tallinna mnt. 86, Saarepeedi vald
Unistari Ärikeskus
Tel: +372 505 5604
Tel: +371 433 0960
Faks: +372 433 0961
E-post: profil@lindab.ee

Lindab Center Tartus

Võru tn. 196
Tel: +372 736 6223
Tel: +372 502 8543
Tel: +372 510 7225
Faks: +372 736 6596
E-post: tartu@rootsiprofiil.ee

EESTI KAASAEGNE KUNST KUMUS

Reedest saab Kumu kunstimuuseumi kaasaegse kunsti galeriis vaadata näitust „Eesti kunsti-
skreenide arheoloogia ja tulevik“. Nelja Eesti kuraatori koostatud näitus annab ülevaate Ees-

ti kaasaegse kunsti tegevustest ning keskendub tavapärasest suuremal määral Tallinna, Tartu ja Pärnu kunstitegevustele ning neid mõjutanud kunstiinstituutidele ja gruppidele. **EPL**

UUS DOKFILM

Kinos Artis linastub Manfred Vainokivi film „Vaeste kirjanike maja“, mis otsib vastust küsimusele miks meile lähevad kord kirjanikud, kes ise ei hooli mildestki ega kellestki. **EPL**

PAABEL SAI VIIS ETNOKULPI

Laupäeval jagati Pärimusmuusika Aidas selleaastased etnomuusika auhinnad Etnokulbid. Enamik auhinda läks ansamblile Paabel. Sel aastal plaadi üllitanud ning mitmeid menukaid

kontserte andnud Paabel sai kuuest rahva poolt antavast kulbist koguni viis: parima plaadi, parima kollektiivi, parima loo, parima vokalisti ja parima instrumentalisti kategoorias. **EPL**

Teatritükk, kus Krakovi vorst käändub muslimi poolkuuks

Arvustus

Andres Laasik
alaasik@ep.ee

**Eesti teatri ja kunsti suure
provokaatori Ervin
Õunapuu uus lavastus
on igati oma autori
renomee vääriline.**

Ervin Õunapuu uues teatritükis „Pühamatest pühamad“ näeb autorile omaselt tugevaid isiksusi, keda vaevavad kinnisideed, mille elluviimise lävepakule nad on jõudnud.

Nimetatud lävepakk asub seekord Jeruusalemma linnas Kaljumošees, kuhu oma rännumehe kompsud panevad maha kaks meest – ühte mängib Ago Anderson ja teist

ra (Bert Raudsep), kes osutab meeste veidi kummalist giiditeenust.

Õunapuu lugude peategelased ei ole tavalised, vaid äärmusteni erilised inimesed. Kui loo kangelased sisse marsivad, on vaatajale ilmselge, et mõlemal on vaja sealsamas mingi oluline tegu korda saata.

Ago Andersoni mängitud mees, kes on võimukam ja sihiteadlikum, tõuseb seejuures loo keskmesse. Sellist rolli pole Anderson oma karjääri jooksul veel mänginud ja ega see roll polegi lihtsate killast.

Toitev saladus

Näitemängu tegevuslikku rida lõhuvad heietused, millel on oma kindel mõte – just siis kerkib esile kahe peategelase keerukus ja vastuolulisus. Meeste mõtterännud viivad nende sisemaailma ja tuleb välja, et tegu on harrastega, kel on 21. sajandi algusotsas keskajale omane mõttemall.

Omal moel on keskaja väärtuste kütkes ka peategelased mõsesse juhatanud, Raudsepa mängitud musliminooruk, kes ei saa elada ilma suk-

Etenduse keskmes on keskaegse mõttemaailmaga tänapäeva härrased, keda kehistavad Indrek Taalmaa (vasakul) ja Ago Anderson.

Foto: Andres Adamson

suta, mille ta oma giiditasu eest lõpuks ostab.

Lavastust toidab dramatismina saladus, mis peategelasi ümbritseb. Mida nad plaanivad, kuhu asi tüürib, on küsimused, mis püsivad tüki algusest lõpuni õhus. Saladuse lõpplahenduse toob finaalkus kogu teatrilava suundub

peategelaste järel keskaja muinasjutudesse ja müütidesse.

Mitmetähenduslik on ka etenduse lõppsõna esitav uus tegelane, keda mängib võluva sisendusejõuga Karin Tammuru. Paratamatult kerkib mõte: kas tema ilmutuslikku lavale saabumist võib mõista kõigevägevama tulekuna?

Tekkinud küsimus on ilmselt provokatsioonide tulemus – „Pühamatest pühamad“ alustab provotseerivalt ja nii ka lõpetab. See pole aga puudus, vaid hoopis voores, sest maailmavaate teemasid käsitlevas teoses ongi ausam esitada küsimusi, mitte anda väga lihtsaid ja selgeid vastuseid. **o**

„Pühamatest pühamad“

Autor, lavastaja ja kunstnik

Ervin Õunapuu

Mängivad Karin Tammuru,

Ago Anderson,

Indrek Taalmaa

ja Bert Raudsep

Esietendus Endla

Küünis 6. oktoobril

**Õunapuu peategelased ei
ole tavalised, vaid äärmus-
teni erilised inimesed.**

Indrek Taalmaa. Mõlemad on keskeas, elukogenud härrad. Kaljumošee kupli alla toob nad asutusega seotud noorhär-

NAD magavad ERALDI
AGA ärkavad KOOS

RAADIO
UHO
www.uuno.ee

See on

TOTAALNE
Liina Randpere **ERIK LILL**
ARKAMINE

esmaspäevast reedeni 6-10 ni

RAHASADU JÄTKUB. ARGIHOMMIKUTI KELL 8:35

Inimrööv turismipaketis

Teater NO99 tekitas Permi festivalil furoori

Teater

Teatri NO99 uus lavastus „Pedagoogiline poeem” esietendus Permi teatrifestivalil. Selle kodulehe andmeil olid kolm eestlaste etendust viimse piletili välja müüdnud.

Festivalil mängitud lavastuse arvustus ilmus eile Permi ärilehes Business Class. Artikkel pealkirjaga „Eestlased pikisid Stanislavski uue sisuga, lisades erootikat” andis mõista, et festivalile toodud lavastus oli Permi publiku jaoks ennenägematu. Ajaleht kinnitas, et esietenduse saal oli puupüsti täis, kuid mainis samuti, et pärast vaheaega kolmandik publikut lahkus. Seevastu need, kes jäid, aplodeerisid etenduse lõppedes püsti seistes. Arvustus tõstis esile ka NO99 trupi julget teemavalikut ja noorte näitlejate improviseerimisoskust.

Permi teatrifestival kandis pealkirja „Režissuuri ruum” ja peale Balti riikidest pärit külalisetenduste toimumisi seal erinevad töötoad. Loengu pidas ka lavastaja Tiit Ojasoo.

Etenduses „Pedagoogiline poeem” mängivad Ojasoo kää all õppivad lavakooli 26. lennu tudengid ja teatri NO99 näitleja Marika Vaarik. Tüki Tallinna esietendus toimub sel laupäeval. **● EPL**

Arvustus

Kaarel Kressa
toimetaja

„Röövitud 2” on korralik meelelahutus, aga jääb oma eelkäijale, nagu enamik järjefilme paraku tunduvalt alla.

Märulimogul Luc Bessoni käe all töötavatel lavastajatel on raske vahet teha. Nii et protokollis huvides tasub märkida, et filmi „Röövitud 2” autori märgitud Olivier Megaton on sama mees, kes lavastas filmid „Colombiana” ja „Riskikuller 3”, aga mitte sama, kes tegi „Röövitud” esimese osa.

Igal juhul on Besson kõigi nimetatud teoste produtsent ja stsenaarist, mistõttu vaataja teab suuremalt jaolt ette, millist filmi tema kaubamärgi alt võib oodata.

Hukatuslik plaan

Mäletatavasti nottis esimeses filmis endine luureagent Bryan Mills (Liam Neeson) oma tütre päästmiseks maha hulga albaania maffiamehi. Hallipäine patriarh Murad (Rade Serbedzija) tahab talle nüüd selle eest kätte maksta, jätmata

rahule ka Millsi tüdruku (Maggie Grace) ja ekskaasat (Famke Janssen).

Selline plaan on muidugi hukatuslik – Murad on, teadagi, perfektsionist ja seetõttu võimetu peategelasi kiirkorras ära koristama. Märulikurjategijate kirjutamata koodeks ütleb, et ohvrid tuleb ahelaisse panna ja vaadata, mida elu toob – võib-olla heidab mõni järelevalveta jäetud vang tööpoolest aeglaselt hinge. Nagu ette nähtud, tasub ikka olla optimist.

Ettekirjutatud valemi järgi kulgeva tootena toimib „Röövitud 2” korralikult, vähemalt märuliliinis. Kalkulusstseenides

Valemi järgi kulgeva tootena toimib film korralikult, vähemalt märuliliinis.

pakub Liam Neesoni ju-jitsu-lik liikumine kaasakiskuvamat ja usutavamalt vaatamängu kui märulifilmide regulaarkülalisel Jason Statham või Vin Dieseli plahvatavate autode tautal aeglubis üksteisele vastu löugu tagumas.

Vägivalda ja selle viljadest suhtutakse siin filmis üldse pisut tõsisemalt kui tavaks. Erinevalt esimesest osast, mis pani kohati ikka küüsi närima, ei saa praegust aga puhta

Endine luureagent Bryan Mills (Liam Neeson) puhkab aktiivselt.

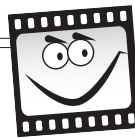
Kaader filmist

„Röövitud 2”

FILM

R: Olivier Megaton

O: Liam Neeson, Rade Serbedzija, Maggie Grace, Famke Janssen
Kinodes alates **12. oktoober**

südamega nimetada põnevusfilmiks, sest kogu sündmustik käib sirget ja etteaimatavat nõõri mööda.

Ühesõnaga on see korralik meelelahutus, aga eelkäijast tunduvalt hõredam, nagu enamik järjefilme. Rahvahulki see siiski ei häiri. USA-s tuli nädalavahetusel välja Ben Afflec-

ki põnevik „Argo”, mis räägib Iraani pantvangikriisist ja on kuuldavasti igas mõttes palju kaalukam, aga Megatoni film püsib ikkagi edetabeli tipus.

Meie publik on patriootlikum: äsja tõrjus „Eestlanna Pariisis” prantslaste tehtud märuli vaadatavuselt teisele kohale. **●**

MAAKODUGA AMAZONASELE JA ANDIDESSE!

Eriprogrammina just Maakodu jaoks kokku pandud lugejareisi loosimisel osalevad kõik, kellel on 8. jaanuariks sõlmitud kas otsekorraldusleping või vormistatud Maakodu aastatellimus.

Telli Maakodu ja avasta müstiline Peruu!

Peruus ootavad Sind hiigljõgi Amazonas, troopilise vihmametsa asukad Pacaya Samira rahvuspargis, Iquitose linn ning Beleni balsaparvedel turg, ReNuPeRu etnobotanikaad, Lima modernsed pargid, 327 liigiga orhideadead, inkade pealinn Cusco, terrassipõllud, laamad, alpaka ja puimets Andides, müstiline Machu Picchu ja pilliroosaartega Titicaca järv.

Lugejareis toimub **25. aprillist 8. maini 2013** koostöös reisifirmaga Estonian Holidays. Giidiks tuleb Taivo Koppel, Peruu taimedega aitab tutvuda meie taimetark.

Reisiteave ja broneerimine: tööpäeviti toimetuse telefonil 661 3370 või e-postil meeli.myyripeal@maakodu.ee. Lugejareisi võitja nime avaldame veebruaris.

Tellides soodsam!

Maakodu aastatellimus maksab 25,20 € ja otsekorraldus 2,20 € kuus. Tellides on Sinu hinnavõit kuni 9,60 €!*

* Hinnavõit Maakodu aastatellijale võrreldes 12 üksiknumbri hinnaga poes.

Telli Maakodu koos Maalehega!

Tellides paketi „Maaleht + Maakodu” aastaks hinnaga 70,20 € või otsekorraldusega 6 € kuus, osaled ka Maalehe sügiskampaanias.

Tellimine ja täpsem info: tel 680 4444 või www.maakodu.ee/peruu

Eesti esimene aia-, suvila- ja majaomanike ajakiri

MAAKODU

ROCK ALISTAS VALGA

Balti korvpalliliigas toimus eile B-alagrupi mäng Valga Maksi ja Mooritsa ning Tartu Ülikool/Rocki vahel, kes on praegu alagrupi liidrid. Kohtumise võitsid tartlased tulemusega 94 : 50. **EPL**

FAZEKASE KARISTUST LÜHENDATI

Suvel dopinguga vahele jäänud skandaalse Ungari kettaheitja Róbert Fazekase karistust vähendati ja juba Ateena olümpial dopinguga patustanud mees saab peagi taas võistelda. Üli-

napp kogus anaboolset steroidi stanosolooli sattus suvel ungarlase organismi hooletuse tõttu ja seega lühendati sportlase esialgne karistus kuue kuu pikkuseks võistluskeeluks. **ERR**

SUUSAHÜPPEMÄGI VABADUSE VÄLIJAKUL

Norra saatkonna ja Eesti suusaliidu koostöös on täna Tallinnas Vabaduse väljakul üleval mobiilne suusahüppemägi, kus kõik soovijad saavad alaga tutvust teha. Õpetussõnu ja nip-

pe jagavad Norra ja Eesti suusahüppespetsid ja noortetreenerid. Suusahüppeid saab proovida koos endiste kahevõistlejate Allar Levandi ja Ago Markvardtiga. **EPL**

Andres Operi efektne värav tõi Eestile MM-valiksarja esimesed punktid

Telegramm

Gunnar Lehest
Andorra la Vella

Jalgpallikoondis naaseb aasta viimaselt MM-valikmängult 1 : 0 võiduga, olles lõpuks avanud nii värava- kui ka punktiarve.

Nagu arvata oli, kujunes Andorra Eestile tülikaks vastaseks, kes külalistele just kerget jalutuskäiku ei pakkunud. Vahendeid valimata püüti meie koondislaste mängu lõhkuda – pallivõitlusse libiseti, korgid ees, õhuvõitluses pandi eestlastele käed külge ja mitu korda tiriti särgistki. Näha sai ka lõunamaalastele tüüpilist teesklemist.

Sugugi kergemaks ei teinud Eesti jaoks mängu ka Andorra la Vella väike väljak. Tavaliselt platsil kõige rohkem kilomeetreid läbiva Konstantin Vassiljevi mänguruum oli piiratud ja eestlaste keskvaljamootor ei saanud end oma parimast küljest näidata. Andorralastele andis kitsas väljak seevastu võimaluse jõud standardolukordadeks Eesti karistusala äärel koondada isegi siis, kui pall löödi lahti oma väljakupoolelt.

Eesti mängujoonises kandis võtmerolli ääreründaja na tegutsenud Ats Purje, kelle kaudu enamik meie rünnakuid üles ehitati. Sealt edasi järgnes tsenderdus tipurün-

dajale Tarmo Neemelole, kes palli küll kenasti omaks võttis, kuid esimese 45 minuti jooksul paraku väravani ei jõudnud.

Justkui preemiaks avapoolaja tubli töö eest nihutati Purje teiseks poolajaks Neemelo asemele ründesse. Vahetuse tegelik põhjus peitus siiski Neemelol välja löönud vanas traumas. Kuna jõulist tipuründajat Eestil enam polnud, tuli käabusriigi kaitset teisiti murdma hakata.

Pinged võttis meeskonnalt ja Andorrasse reisinud sadakonnalt fännilt maha Andres Oper 57. minutil, lüües peaga väravasse latist tagasi põrganud palli, mille oli sinna pörutanud vahetusest sekkunud Martin Vunk.

Andorra näitas hambaid

Olgugi et Vungi vahetamine Neemelo vastu oli sundolukord, pani peatreener Tarmo Rüütli sellega täkkesse. Ühtlasi sai traditsiooniline Hõbepalli

Võitlusse libiseti, korgid ees, õhus pandi eestlastele käed külge, tiriti särgistki.

trofee, mida antakse välja kaunima koondisevärava eest, juurde ühe tõsiseltvõetava kandidaadi.

Kuigi vahepeal langes andorralaste tuju kaotusseisu tõttu nulli ja Eesti sai demonstreerida oma täielikku üleolekut, näitas kodumeeskond mängu teisel poolajal veel mitmel korral hambaid. Olukorras, kus midagi polnud enam kaotada,

võeti kasutusele senisest veelgi ründavam taktika ja mängiti Eesti, endast maailma edetabelis 132 kohta kõrgemal asetseva koondisega kui võrdne võrdsena, kohati isegi domineerides.

Viimase kolmandiku teisest poolajast keskendusid eestlased juba pea kõikide jõududega eduseisu hoidmisele ega suutnudki vastaste väravat enam eriti ohustada.

Sellest hoolimata võime rõõmustada, et Eesti on avanud selles MM-valiksükli värava- ja mis kõige tähtsam, ka punktiarve. MM-valiksari läheb nüüd talvepuhkusele ja jätkub Eesti jaoks 26. märtsil võõrsil mänguga Hollandis. **•**

ANDORRA	0
EESTI	1

Väravad: 57. Andres Oper
Hoiatused: 31. Fernando Silva, **60.** Josep Manel Ayala – **65.** Andres Oper

ANDORRA:
Josep Antoni Gómes, Ildefons Lima (81. Emili García), Marc Puyol, Márcio Vieira, Fernando Silva, Marc Vales, Moisés San Nicolás, Victor Moreira (69. Ludovic Clemente), Josep Manel Ayala (77. Gabi Riera), Iván Lorenzo, Marc García.

EESTI:
Sergei Pareiko, Tihhon Šišov, Taavi Rähn, Dmitri Kruglov, Andres Oper, Tarmo Kink, (83. Henrik Ojamaa), Joel Lindpere (70. Sander Puri), Konstantin Vassiljev, Ragnar Klavan, Ats Purje, Tarmo Neemelo (46. Martin Vunk).

Andres Oper rõõmustab oma ilusa värava üle. Foto: Reuters/Scanpix

KOMMENTAAR

Tarmo Rüütli

Eesti koondise peatreener

Neemelo väljavõtmine oli meil plaanis juba varem. Olime neid rünnakuid, kus teda vaja läheb, juba piisavalt teinud ning nüüd oli vaja hakata kiirusega nende kaitset lahti kangutama. Võib öelda, et plaan töötas. Perioodiga pärast väravat ma rahul ei ole, aga see selleks, ei hak-

ka mängijate kallal norima. Loomulikult kujunes mängu lõpp närviliseks.

Kui tablool seisab 1 : 0, on kõik kinni pisasjades ning üksainus vääratust võib kõike muuta. Kui jääd seisus libedaks, teeb see närviliseks, ma ei tea, kas mängijaid, aga mind küll.

Tunneme suurt kergendust, et naaseme koju kolme punktiga.

Jürgen Zopp jõudis Stockholmis teise ringi

Tennis

Eesti meeste esireket Jürgen Zopp (ATP 80.) pääses ATP sarja Stockholmi tenniseturniiril teise ringi, kui ta tulemusega 6 : 4, 6 : 4 sai jagu maailma 41. numbrist Pablo Andújarist.

Zopp lõi avasetis kolm ässa ja teenis kaheksa murdepalli, millest realiseeris kaks. Andújar jõudis samas vaid ühe murdepallini, mille kasutas ka ära.

Teises setis lõi eestlane veel kaks ässa, murdis korra vastase pallingu ja ei lasknud hispaanlast enam ühegi murdepallini, võites niisiis matši poolteise tunniga tulemusega 6 : 4, 6 : 4.

Tuttav vastane

Eestlast ootab teises ringis turniiri teine asetuse Tomáš Berdych (ATP 6.), kes sai sinna otsepääsu. Berdych on Zoppile tuttav vastane: nad kohtusid alles hiljuti, augusti lõpus US Openi teises ringis, kus meie mehel tuli tunnistada tšehhi 1 : 6, 4 : 6, 2 : 6 paremust.

„Proovisin nii hästi, kui sain. Võib-olla natuke jääb kripeldama, et ma ei suutnud päris oma mängu välja mängida, aga ilmselt oli see tingitud sellest, et vastane oli lihtsalt nii hea. Berdych on täispakett, tal pole ühtegi nõrka kohta,” kommenteeris Zopp toona.

Stockholmi turniiri kõrgeima asetusega mängumees on prantslane Jo-Wilfred Tsonga (ATP 8.), kolmas hispaanlane Nicolás Almagro (ATP 10.) ja neljas sakslane Florian Mayer (ATP 27.). **• EPL**

„Salapärane. Kirglik. Ülimenukas. Maailma ihaldatuim sensuaalne lugemisseiklus.”

„Siinkohal annaks vastuolulisi soovitusi – ühest küljest suurepärase raamat pimedateks Põhjamaade sügistalvisteks õhtuteks. Teisalt aga ärge lootke, et peale lugemist uni tuleb! Kindlasti aitab kirjanik E. L. James murda selle raamatuga seksitabusid. Ja ega veidi vabameelsem mõtlemine meie põhjamaiselt kargele inimestele mööda külge maha ei jookse.”

Ettevõtja ja meediapersoon
Karoli Hindriks

Telli nüüd
EESTI EKSPRESS
6 kuuks

ja saad kingituseks
maailma raamatuturgude
müügihiti „Viiskümmend
halli varjundit”.

Tellimiseks mine aadressile
www.ekspress.ee/raamatuhitt

Raamatu saadame kampaanialehe
www.ekspress.ee/raamatuhitt
kaudu tellijale postiga alates
20.11.2012 kahe nädala jooksul.

Pakkumine kehtib kuni 31.10.2012.

Lisainfo telefonil 680 4444 või e-posti aadressil klienditugi@lehed.ee.

Käsipallitreener Jüri Lepp: alagrupi võidule konkureerime Belgiaga

Intervjuu

Kristi Kirsberg
toimetaja

Käsipallikoondist ootavad ees EM-i valiksarja olulised kohtumised. Kümmeaasta järel on meeskonna tüüri juures taas Jüri Lepp.

●● **Jüri, olid Eesti koondise peatreener viimati 2001. aastal. Kui kaua on sinus pulbitsenud soov asuda taas käsipallitreeneri kõige vastutusrikkamale ametikohale?**

Olin eelmistel aastatel väga hõivatud, kuid üks mõelnud olen varemgi. Pärast juunikui tsükli, kui koondisel ei läinud kõige paremini ja sai selgeks, et Kalmer Musting (koondise peatreener aastatel 2007–2012 – toim) ei jätka, leidsin, et miks mitte taas proovida.

●● **Mis on sinu hinnangul praeguse Eesti koondise kitsaskohad?**

Minu mõte on alati olnud, et koondis peaks saama võimalikult tihti kokku ja mängima eri turniire, kuid mõistagi oleneb see eelkõige rahast. Kindlasti on mul oma nägemus mängust, olin ise mängujuht, nii et rünnaku ülesehitus on tähtis.

Ka kaitset mängitakse Kalmer Mustingu käe all ühtemoodi, Raivo Laastu (koondise peatreener aastatel 2004–2005

dised järjest jõudnud EM-i finaalturniiridele, mis on taset tõstnud.

Kui meie tippmeeskonnad on jätkuvalt veidi paremad, siis keskmine tase on Soomes raudselt kõrgem. Peame olema õnnelikud, et kõrval on liiga, kus meie mehed saavad mängida ja raha teenida.

●● **Kas Soome liigas mängib keegi, keda tahaksid koondisesse kaasata?**

Mõtted liiguvad mõne mängija, näiteks joonemängijate põua ajal Anti Rogenbaumi suunas. Aga eks pean mõtlema, kas pigem kogenud Rogenbaum või noor Armi Pärt.

●● **Eesti koondise peatreeneriks kandideerides pidid esitama oma kava. Millest sa alustad?**

Minu soov on, et koondis peaks mängima Eesti eri kohtades. Kui kõigis saalides ei ole võimalik tiitlivõistlusi pidada, peaks eri paikadesse viima kas või sõprusmänge. Koondis peaks olema ka käsipalli propageerija.

Ja eks palju sõltub rahast: meie tuumik mängib välismaal, niisama lihtne kõiki kokku koguda ei ole. Küll aga peaks tegema eraldi laagreid ka Eestis mängivatele noortele, et neid järjest rohkem koondise juurde kaasata. Seekord saame kokku esmaspäeval, kolmapäeval on juba esimene mäng Iirimaaga ja laupäeval väga oluline kohtumine Belgiaga.

●● **Sinu eesmärk on EM-i valikturniiri esimesest alagrupist edasipääs?**

Absoluutselt. Kõik ju saavad aru, et alagrupi võidule

konkureerime meie Belgiaga. Mäletan 2001. aasta Belgia, kes oli sootuks teine võistkond kui praegune. Kui vaatame kas või Belgia tippklubi esitust Eurosarjas Põlva vastu (Serviti kaotas Hasselti Initiale 18 : 33 – toim), siis ausalt öeldes võttis tõsiselt küll.

●● **Hasselti meeskonna poolel mehed kuuluvad ka Belgia koondisesse.**

Belgia koondise koosseis ei ole veel välja tulnud, kuid eeldatavalt nii tõesti on. Olen juba kergelt Belgia mängu videoid vaadanud, kuid nüüdsest hakkam tõiisemalt tegelema, et enne laagrit end täpselt kurssi viia.

●● **Koondise treenerite tiim on täiesti uus. Kui palju sa ise pead asjaajamisega tegelema või saad siiski keskenduda peamisele treeningutele?**

Jah, mina tegelen praegu mängijate, taktika ja treeningutega. Teine treener Tarmo Volt aitab mind vajadusel ning tema peal on ka statistika. Füsioterapeut Kristiina Lind on tulnud kaasa Kehra süsteemist, videotega aitab meid Tartu treener Prit

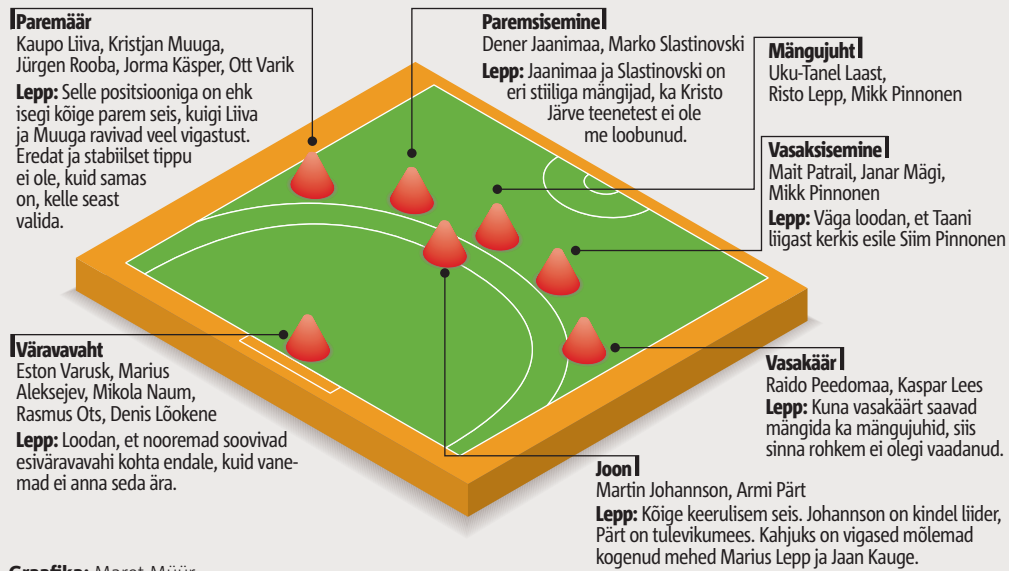

Jüri Lepp sõnul peaks käsipallikoondis võimalikult tihti kokku saama ja eri turniire mängima.

Foto: Vallo Kruuser

Kõige problemaatilisem on joonemängija koht

Jüri Lepp kommenteerib Eesti koondise positsioone. Esialgses peatreeneri vaateväljas on 32 meest, allpool toob ta nimelisena esile need, kellest enamik peaks ka 18 laagrisse kutsutu sekka kuuluma.

Allkivi ja koondise määndžerina ajab asju alaliidu peasekretär Pirje Orasson. Eks näis, kuidas meil minema hakkab, võib-olla tuleb ühel hetkel veel kedagi tiimi haarata.

●● **Kui palju on Euroopa käsipall muutunud võrreldes 2001. aastaga?**

Mäng on atraktiivsem ja kiirem, ühe värava alt teise alla käib tohutu tuiskamine. 2001. aastal visati värav ja siis ei toimunud 15 sekundit midagi. Nüüd on kiirus midagi muud.

●● **Viimaste nädalate üks põrutavam uudis oli maailma ühe kuulsama mängija Nikola Karabatići ülekuulamine kokkuleppest möödumise tõttu. Kui ärevaks see uudis sind tegi?**

Ahneid on igal pool, inimesed on ühesugused, ükskõik, mida nad mängivad. Mina ei taha koostööd teha ühegi mängijaga, kes enda kaotusele panustab, ja olen seda ka selgelt väljendanud. Meil Eestis ei ole selliseid probleeme olnud ja loodetavasti ei tule ka.

●● **Mida su perekond sellest arvab, et võtsid taas enda õlule nii vastutusriikka töö?**

Eks see käsipall minu elu on. Kahtepidi variante ei ole, poja Risto olen ise käsipallihulluks kasvatanud, tütar Riin näeb samuti, kui tähtis see mulle on. Nii et neil on väga hea meel. ●

KES TA ON?

Jüri Lepp

käsipallur ja treener

●● **Sündinud**

25. septembril 1958

Mängijana

●● tulnud 1980–1996 TRÜ, Kooperaatori ja HC Kehra meeskonnas kümnel korral Eesti meistriks.

Treenerina

●● 1986–91 Kooperaatori treener

●● aastast 1991 HC Kehra treener

●● kümnekordne Eesti

meister aastail 1993–2012

●● 1986–2001 ja alates 2012

Eesti käsipallimeeskonna

peatreener

●● olnud aastast 1997 spordi-

klubis HC Tallas ja aastast

2003 Audentese SK-s

käsipallitreener.

●● käsipallitreeneri V kutse-

tase (2008)

Huvitavat

●● poeg Risto mängib käsi-

palli Luksemburgis ning on

Eesti koondise mängujuht.

Täna Delfi Spordis:
Järelkajad
Andorra-Eesti
jalgpallimatšist sõnas ja pildis

JEANNE MOREAU LAINE MÄGI PATRICK PINEAU

EESTLANNA **Pariisis**

ILMAR RAAGI film

MS12

eesti ja prantsuse keeles, eesti- ja venek. subti!

Saal 1	12:45	15:00	17:20	19:35 (v.a. R, L)
Saal 3				19:45 (ainult L)
Saal 6				19:35 (ainult R)
A.Le Coq Sviit	16:00 (ainult L-P)	18:45 (v.a. L)		

EELMISEL KORRAL RÖÖVISID NAD TEMA TÜTRE.

NÜÜD JAHIVAD NAD TEDA...

K12

RÖÖVITUD 2

Saal 2	11:55	14:00	16:05	20:15 (v.a. N)	22:20 (v.a. N)
Saal 10				19:00 (ainult N)	21:15 (ainult N)

3D 2D

ZAMBESIA

EESTI KEELES!

KINODES 26. OKTOOBRI

RASHIDA JONES ANDY SAMBERG

CELESTE JA JESSE

K12

ARMASTATUD LUGU

Saal 5	11:40 (v.a. L)	13:45 (v.a. P)	20:25 (v.a. E)
Saal 7	17:30 (v.a. P, E, N)		

007 SKYFALL

KINODES 2. NOVEMBRIST

VAPPER JOCK	PERE
Saal 2 2D eesti keeles!	11:25 15:35
Saal 3 2D vene keeles!	13:30
Saal 7 2D vene keeles!	12:15 (v.a. L, P)
RAHA VÕIM	K12 Saal 3 21:55
Saal 6	13:15 19:25 (v.a. L)
KAMPAANIA	Saal 4 K12
Saal 5	13:35 19:20 (v.a. N) 21:20 (v.a. N)
KUMMI-TARZAN	eesti keeles! PERE
Saal 4	11:50 15:45 17:35 (v.a. N)
TUDENGIFILM 2012	L
Saal 4	19:00 (ainult N)
1+1 Saal 5	18:00 (v.a. E) MS12
HOTELL TRANSILVAANIA 3D	PERE
Saal 5	11:40 (ainult L)
vene keeles!	13:45 (ainult P)
Saal 7	12:15 (ainult L)
eesti keeles!	17:30 (ainult P, N)
RESIDENT EVIL: KARISTUS 3D	K14
Saal 5	22:30

KUNI ÕO MEID LAHUTAB

K14

Saal 6	11:30	17:40
Saal 7	14:45 (v.a. P)	22:05 E-22:15
PROJEKT DINOSAURUS	MS12	
Saal 6	15:40	21:50
VIIMANE HAUSSMANIDEST	L	
Saal 7	kordus! 19:00 (ainult E)	
LOOTUS TÄRKAB	MS12	
Saal 8	19:15 (ainult N)	
TEEL Saal 8	21:30 (ainult N) K14	
METSLASED	Saal 8 13:45 16:30	
K14	19:15 (v.a. N) 22:00 (v.a. N)	
VAPRAKE	eesti keeles! PERE 11:35	
ARMASTUSEGA ROOMA	K12	
Saal 9	14:30 19:10	
GARANTIAJAGA MEES	MS12	
Saal 9	12:25 17:05 21:40	
METSIKU LÕUNAMAA ASUKAD	MS12	
Saal 10	16:55	
TED	Saal 10 21:35 (v.a. N) K14	

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS KUNST ON KINOS

EUROPA CINEMAS MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

BEEBI KINO

väärtimised väikestele vanematele

Eestlanna Pariisis

11:30

Kummi-Tarzan

EESTI KEELES

11:00 16:30

KINOS ARTIS ALATES 19. OKTOOBRI 2012

ALBERT NOBBS

ESILINASTUS: 19:00

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

KINO »SÕPRUS«

EUROPA CINEMAS MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

PARIS KINO - AASTAST 1955

17. OKTOOBER KELL 20:00

KINO »SÕPRUS«

STAND-UP COMEDY WITH LOUIS & STEWART

BRENDON BURNS (AUS)

DAG SØRÅS (NO)

LOUIS ZEERAN / STEWART JOHNSON / DJ RAAL SAAREMETS / VISUAALS PIIRIT ALVRE

TICKETS 10€ PILETILEVI WWW.KINOSOPRUS.EE

20:00

1710	Kummi- Tarzan, eesti keeles	11:00 16:30	Hõimupäevad: Kautokeino mäss	15:00
	Eestlanna Pariisis	11:30 17:00 21:20	Puhastus	18:30
	Seenelkäik	12:40	Albert Nobbs - esilinastus	19:00
	Vapper Jock - 2D-versioon, eesti keeles	13:25	Armastusega Rooma	21:00
	Lõpusirge	14:30		

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

Comedy Club esitleb: Stand Up Comedy with Louis & Stewart 20:00

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

Sijis Jazz

25.08-02.11

Elion

Vabadus nautida

Hõimupäevad 2012
20. oktoober Kumu auditoorium

16.00 ELLETUSE
19.00 LIVE ACT FOLK (Ungari)

Piletid hinnaga 10.-, 8.- Piletilevi müügikohtades ja tund enne algust kohapeal.
Jazzkaar info 666 0030 ja piletid@jazzkaar.ee

//// Eesti Kontsert

K 17. oktoober kell 19
Abja kultuurimaja
Klaverigala (renoveeritud Estonia kontsertklaveri avamine) Marko Martin (klaver), Sigrid Kuulmann (viul) ja Aare Saal (bariton, Rahvuskooper Estonia)
Eduard Tubin, Ferenc Liszt
K 17. oktoober kell 18
Võru muusikakool
N 18. oktoober kell 18
Põlva muusikakool
T 23. oktoober kell 19 Alatskivi loss
N 25. oktoober kell 18 Valga muusikakool
Sten Lassmann (klaver)
Brahms. Sonaat nr 3, f-moll
Heino Eller. Teema variatsioonidega h-moll

Info tel Tallinnas 614 7760, Tartus 737 7537,
Pärnus 445 5800, Jõhvis 33 42 000, www.concert.ee

TALLINNA LINNATEATER

Meie, kangelased
19., 20. oktoobril 19.00

Ma armastasin sakslast
7., 10. novembril 19.00

Härra Biedermann ja tulesüütajad
12., 13., 14. novembril 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

17. oktoobril kell 18.00

KARL RISTIKIVI

Enn Nõu Isiklikest kohtumistest Karl Ristikiviga (film/ettekanne).

JEAN PASCAL OLLIVRY JA HELENA TULVE

„SÕNAJALAD“

Tõnu Tepandi

Ansambel Põlev Ristikivi

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2 eurot, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1 euro

Kuulutuste tellimine!

kuulutus.epl.ee

Vali rubriik, kirjuta tekst ja maksa ühes kohas

Eesti Päevaleht

GYÖRGY DRAGOMÁN
VALGE KUNINGAS

Sarja „Areeni bestseller“ 3. raamat

GYÖRGY DRAGOMÁN VALGE KUNINGAS

„Valge kuningas“ koosneb novellidest, mis illustreerivad tõetruult suureks kasvamise rööme ja alandusi, moodustades tervikuna paljutahulise ja unustamatu portree elust ängistavas riigis, mis tegelikult võiks olla mis tahes endise Nõukogude Liidu maa.

Saadaval raamatupoodides. Tellimiseks helista telefonil 680 4444 või klienditugi@lehed.ee

areeni bestseller

N 18.10 KL 20.30

ROCK CAFES

SWINGI SINATRAST- BUBLENI!

Laval
POLITSEI- JA PIIRIVALVEORKESTRI BIG BAND,
Dixieland ansambel

MARGUS VAHER, MARVI VALLASTE,
SILVER LAAS, AIRI ALLVEE

Tallinn Swing Dance Society tantsijad
Dirigent Siim Aimla

Pilet **6€** müügil piletilevis ja tund enne algust kohapeal
Info: www.rockcafe.ee www.ppaorkester.ee

18. okt
Kell 19.00
Nokia
Kontserdimajas

Eesti Vähiliidu 20. AASTAPÄEVA HEATEGEVUSETENDUS

Elu ja armastus

Ivo Linna, Maarja-Liis Ilus
Lenna Kuurmaa, Märt Avandi,
Birgit Varjun, Rolf Roosalu
Rosanna Lints, Kristo Ukanis

RO Estonia solistid
Janne Ševtšenko, Kristina Vähi
René Soom, Oliver Kuusik

Otsa Kooli Sümfoniaorkester
Dirigent RO Estonia Mikk Murdvee
Otsa Kooli Bigband
Siim Aimla juhtimisel
E.T.A. Tantsukool
Koreograafia Rauno Zubko
assistent Eliisa Lott
Produtsent Magnus Mürsepp
Kunstnik Marge Martin
Stillist Kirill Safonov
Konferansjee Mait Malmsten
Tekst Leelo Tungal

Piletid
Piletilevis
ja Ticketpros

EESTI VÄHILIIDU SUURSPPONSORID

Roche AVON NOVARTIS ONCOLOGY

TOETAJAD

ERGO Postimees TERNIS TALLINNA KODUTOHTER ESR Eesti Kõrvalduskeskus KUMU ALTEA EESTI 3 Avison Clear Channel

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers
kutsub metsaomanikke
läbi rääkima metsas
planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raietõigust.
Pakkuda võib lageraidest
harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava
lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuid
müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

TIPOLIIN
KINNISVARABÜROO
VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

Põletav ja tempokas
menuromaan otse Rio de Janeiro tänavatelt!

**PAULO LINS
JUMALA LINN**

Jumala linn - Cidade de Deus - on Rio de Janeiro kurikuulsaim slumm, mille tänavad on üle ujutatud nii narkootikumidest kui sambarütmidest. Siin võib vägivald plahvata suvalisel hetkel - narkootikumide, raha või armastuse pärast. Paulo Linsi romaani filmilikut tempokas jutulõng kirjeldab, kuidas pisikurjategijate pärusmaaks olnud Rio de Janeiro äärelinnast sai troopilise kividžungli eluohtlikum kant.

kõva köide,
472 lk
17,95 €

Sanimelise paljukiidetud filmi aluseks olev lugu!

Eesti Päevaleht

EESTI EKSPRESS
RAAMAT

Sarja „Areeni bestseller“ 2. raamat

EMMA DONOGHUE TUBA

Kujuta ette, et kogu su elu on möödunud väikeses kambrikeses, millel ei ole ühtegi akent. Vaid killuke taevast headel päevadel. (Kätlin Kaldmaa)

Saadaval raamatupoodides. Tellimiseks helista telefonil 680 4444 või klienditugi@lehed.ee

areeni
bestseller

EESTI METSAMAALKLER
ostame

METSAKINNISTUID JA RAIETÕIGUST

www.metsamaakler.ee

andres@metsamaakler.ee
7446655, 5285038

Müük

- Müüa lõhutud kuivad ja märjad küttepuid. Info 509 2933.
- Meilt võid leida punki! Müüme kasutatud profimööblit, pakettaknaid jne. Tähetorni 21-j Tall. E-R 10-17 APUNEX OÜ
- Saetud, lõhutud küttepuid: lepp, kask, sanglepp, saar, kuusk ja segapuud koos transpordiga. Tel 672 5338, mob 525 9433 Votikmetsa OÜ

Ost

- Reval Antiik ostab vanu maale, münte, kuld- ja hõbeesemeid, märke, mööblit, raamatuid, jms. Pakkuda võib kõike, mis tundub olevat vana. Müüriha 2, 6440747, 511 8825

Laen

- Laen kinnisvara tagatisel. AS A&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolaenu.ee Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Teenused

- KAARDID ENNUSTAVAD Tel 900 1727 24 h, h 1,09 €/min www.ennustus.ee
- NÕUANDELIIN tel 900 5020. Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97 €/min.
- Tasuta õigusabi. Eelregistreering: www.agd.ee 5826 6266.

Müüa lahustivaba vanniemaili koos paigaldusega. Garantii.

Tel nr 558 1222

Südamlik kaastunne Irina Valtrile armsa ema

JELENA TARASSU

kaotuse puhul

Töökaaslased Eesti Töötukassast

TALLINNA KREMATOORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringselt kogu Eesti piires. Tuhastamismatus soodsaima hinnaga. Kõik matuseteenused. KAKS KABELIT. Suurim urnivalik Eestis. Tel 623 8808 24h www.krematoorium.ee

Avaldame sügavat kaastunnet Ene-Maris Tali abikaasa

TARMO TALI

surma puhul

Eesti Rahvusringhääling

Kallid Tiit, Hans, Grete, Elise ja Maimu südamlik kaastunne armsa

NORA

lahkumise puhul

Tiina, Andres ja Karin, Kaupo peredega

Sügav kaastunne Mati Madissonile kallile emale

HILDA MADISSONI

29.03.1931-14.10.2012

surma puhul

Haabersti Sotsiaalkeskus

Tallinna Linnamuseum

leinab kauaaegset armast töötajat

LILJA DOROHHOVAT

17.08.1937 – 15.10.2012

ja avaldab kaastunnet omastele

Avaldame kaastunnet Ardi Linkile

ISA

surma puhul

Keskonnateabe Keskus

Tuul puude ladvus tasa kiigub, me vaikes leinas langetame pea...

Teatame kurbusega, et lahkunud on meie kallis õde ja tädi

MAIMU KALAMEES

sünd. Redlich
15.VI 1935 – 14.X 2012

Leinavad õed ning õdede ja vennalapsed peredega

Ärasaatmine
laupäeval 20. okt kl 10.30
Pärnamäe Krematooriumi kabelis

Südamlik kaastunne Kairi perele, ema ja vanaema

HELMİ KÜNKA

kaotuse puhul

Naabrid ja sõbrad Andrus, Sirje, Paul Alex ja Helju

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon

08.55 Holby City haigla: Metsaminek (Holby City, Inglise 2000)

09.55 Terevisioon*

11.55 OPI*

12.30 Ajavaod: Igaviku jäljed*

13.00 Riigikogu infotund. Otseülekanne

14.00 Vabariigi kodanikud*

15.00 Kodutänav: Sean ja Yvonne (The Street, Inglise 2006)*

16.00 Holby City haigla: Metsaminek (Holby City, Inglise 2000)*

17.00 Aktuaalne kaamera

17.10 Önne 13 (Eesti 2004)

17.40 Südameasi: Ütle seda lilledega (Heartbeat, Inglise 2004)

18.30 Aktuaalne kaamera

19.00 Ringvaade

20.05 Pealtnägija

21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm

21.30 Sport

21.40 Foorum

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 360/400

06.45 Multimaania

07.10 Rotid: Püüa langevat tähte

07.35 Pisipõnnide seiklused

08.00 Reporter*

09.00 Ettevaatust inglisa*, 162/194

10.00 Talisman*, 82/101

11.00 Kodus ja võõrsil*, 5351

11.30 Süvahavva*

12.30 Kelgukoerad*

13.30 Team Knight Rider: Fantastiline TKR

TV3

06.15 Beyblade: metallisandad

06.40 Winxid

07.05 Käsna-Kalle Kantpüks

07.30 Beyblade: metallisandad*

07.55 Kaunis Lola, 32*

08.55 Kirgede torm, 1487*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6327*

10.20 Kaua võib!*

11.05 Öhtusöök viiele*

11.35 Kõige naljakamad koduvideod*

12.05 Kahjutasu: Lõikame munad maha

13.00 Sind otsides 2, 3*

14.00 CSI New York, 13: Lainetus*

15.00 Vaprad ja ilusad, 6328

15.25 Selline on elu!

16.25 Kaunis Lola, 33

17.25 Kirgede torm, 1488

18.30 Kõige naljakamad koduvideod

19.00 Seitsmesed uudised

22.30 Eesti dokk Baskin (Eesti 2012)

23.25 Südameasi: Ütle seda lilledega (Heartbeat, Inglise 2004)*

00.10 Ringvaade*

01.15 Riigikogu infotund*

02.21 ERR-i uudised

14.30 Komissar Rex: Ohtlik elu

15.30 Punased roosid, 361/400

16.30 Talisman, 83/101

17.30 Ettevaatust inglisa, 163/194

18.30 Kodus ja võõrsil, 5352

19.00 Reporter

20.00 Suur lotokolmapäev

21.00 Meie aasta Siberis: Raha

21.30 Pilvede all

22.30 Vahelevõtja: Pereasi

23.25 Hea naine: Pahad tüdrukud

00.25 Mentalist: Punased härjad

01.20 NCIS Los Angeles*: Vaenlane tagalas

02.05 Krimi*

02.30 Rooli võim*

02.55 Reporter*

03.45 Kaks ja pool meest*: Need vinged Jaapani tualetid

04.05 Madea pere kokkutulek (Madea's Family Reunion, USA 2006)

19.30 Öhtusöök viiele

20.00 Meisterkock 3, 6

21.00 Nurjatud tüdrukud, 7

22.00 Faktuaalne kaamera*

22.30 Top Gear 17, 6

23.35 Sündmus, 20

00.35 Victoria püssi ja panniga 3, 6

01.08 TV3play.ee uudised

01.10 Chicago koodeks 1, 13

02.00 Kuldsuu Ted 2, 9

02.25 Faktuaalne kaamera*

02.50 Seitsmesed uudised

03.15 Top Gear 17, 6*

04.15 Victoria püssi ja panniga 3, 6*

04.40 Öhtusöök viiele*

05.05 Seitsmesed uudised

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.10 Völukarusell* **07.20** Siilipoiss Alfredi salapärased seiklused* **07.30** Väike Nicolas* **07.45** Näh* **07.50** SimsalaGrimm* **08.20** Lastetuba* **08.35** Volkswagen, 7/8 (ETV 2008) **09.00** Ringvaade* **10.05** Polaartrip, 6/8* **10.30** Eesti TOP 7* **11.13** ERR-i uudised **17.30** Puutepunkt* **18.00** Geronimo Stil-toni lõbusad lood (Itaalia 2008) **18.20** Näh **18.30** Lastetuba **18.45** Völukarusell **18.55** Mamma Muu ja vares **19.05** Väike Nicolas **19.20** AK (viipekeeles) **19.30** AK (vn) **20.00** Meie inimesed: Terje ja Ülle (ETV 2012) **20.25** Tänavaristlejad* **20.50** Illus maa: Teistmoodi tikkimine **21.00** BMF esitleb: lyhikas Kõks (Eesti 2011) **21.10** BMF esitleb: lyhikas Peitu-semäng (Prjatki, Eesti 2012) **21.30** Troonide mäng, 6/10 USA 2011) **22.25** Maailma kino Kurb trompetiballaad (Hispaania/Prantsuse 2010) **00.05** Tartu muusikapäevad 30: Con-tus Firmus ja Rosta Aknad (ETV 2009) **00.40** ERR-i uudised

Kanal 11

06.10 Armastus või raha, 123/128 **06.55** Sõnasõda* **07.40** Saint Tropez **08.40** Dok-

tor Oz*

09.35 Doktor Oz **10.30** Ellen* **11.25** Superlapsehoidja* **12.20** Top Shop **12.35** Kuidas alasti hea välja näha?* **13.35** Pöge-nenud* **14.30** Tee õnnele, 445 **15.25** Tee õnnele, 446 **16.20** Superlapsehoidja **17.15** Naistekliinik, 8/132.: Imeravim **18.10** Doktor Oz **19.05** Sõnasõda **20.00** Ellen **21.00** Valge oleander (USA/ Saksamaa 2002) **23.05** 90 210: Alaska lõhe **00.00** Reporter **00.50** Nais-tekliinik*, 8/132.: Imeravim **01.35** Sõnasõda* **02.20** Saint Tropez* **03.15** Doktor Oz* **04.00** Doktor Oz* **04.45** Kasvatamatud tüdrukud: Mis juhtub Vegases... **05.30** Reporter*

TV6

06.00 Hommikuraadio **09.00** Seitsmesed uudised **09.30** Kodu keset linna 1, 44* **10.00** Unistuste printsess 2, 1* **11.00** Riddicki kroo-nikad (The Chronicles of Riddick, USA 2004) **13.10** Top Shop **13.30** Kodu keset linna 1, 45 **14.00** Unistuste printsess 2, 2 **15.00** Kohver 1, 5 **16.00** Kuidas ma kohtasin teie ema 2, 10* **16.30** Kälimehed 3, 1 **17.30** Rajalt maha 4, 29 **18.30** Simpsonid 13, 1* **19.00** Cleve-landi show 3, 5 **19.30** Kuidas ma kohtasin teie ema 2, 11 **20.00** Moodne perekond 2,

9

20.30 Simpsonid 13, 2 **21.00** KINOÕHTU: Kiired ja vihased (The Fast And The Furious, Saksamaa, USA 2001) **23.00** Paljalt naljakas **23.25** Euroopa Pokkeriturnee (7) **00.25** UUS HOOAEG! Kuritöö 2, 1. Peegeldused **01.20** Salatimikud 6, 40 **02.15** Hommikuraadio **05.00** Kodu keset linna 1, 45* **05.25** Seitsmsed uudised **05.50** Uudistemagasin

Kanal 12

06.30 Rannavalve: Isadepäev **07.20** Adre-naliinisõltlane Jack Osbourne* **08.10** Teolt tabatud* **09.00** Reporter **10.00** Galileo* **10.30** Ärapanija*: Uus hooaeg! **11.00** Jutu-tuba **13.50** Kloun*: Yakuza **14.45** Walker – Texase korralvur* **15.35** Teolt tabatud **16.25** Merepatrull: Poolestusaeg **17.15** Kloun: Sabotaaž **18.10** Walker – Texase korralvur **19.00** Tuvikesed* **19.30** Tuvike-sed* **20.00** Galileo **20.30** Krimi **21.00** Kaks ja pool meest*: Frankenstein ja kiimas küla-elanikud **21.30** Haide öö (Shark Night, USA 2011) **23.05** Driftikuningad*, 2 **23.30** Adre-naliinisõltlane Jack Osbourne **00.25** Kaks ja pool meest **00.50** Tuvikesed **01.15** Tuvikesed **01.40** Night Chat **05.00** Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Kirg või jõud on see, millest ei saa üle ega ümber. Olgu selleks siis kirklik suhe või jõuline kõne-pidamine oma maailmavaate ja uskumuste kaitseks.

SÖNN Hea päev nii enda kui ka teiste uue nurga alt vaatamiseks. Tähendab see seda, et selle prot-sesssiga võiks täna algust teha.

KAKSIKUD Õhus on tunda maha-surutud pinget, just nagu millegi ootust. Pole soovitatav end liiga ära kurnata, kuna su füüsiline toonus pole mitte kõige kõrgem.

VÄHK Kuna suudad ühendada loovuse ja süsteemsuse, saavutad oma töös uusi loomingulisi lahen-dusi. Töö ja lõbu võivad seguneda.

LÕVI Aeg pole sobiv uute asjadega alustamiseks ega ka kellegagi koostöösuhte loomiseks. Küll aga tasuks poolikud projektid kriitilise pilguga üle vaadata.

NEITSI Sinu ja teiste vahel voogab palju emotsioone – samal ajal kipud olema liiga kriitiline ja kan-natamatu. Päev sobib muudatuste tegemiseks.

KAALUD Ilma vajalike ressurssi-deta sa praegu läbi ei saa – olgu selleks siis raha, vajalikud oskused või kasulikud sidemed.

SKORPION Teiste silmis näed pindu, enda omas palki mitte. Sa raiskad liiga palju aega kriitikale ja analüüsile – seal, kus seda tegeli-kult üldse vaja ei oleks.

AMBUR Kui sa oled hooletu ja lased end voolust kanda, võid oma mainet või imagot kuidagi kah-justada. Ole mänglev, aga mitte lapsik! Ära jäta asju järelevalveta!

KALJUKITS Loogika ja fantaasia on sinus nüüd mõnusalt tasakaa-lus. Seetõttu oled oma töödes ja tegemistes tavalisest efektiivsem. Oled ka hea psühholoog.

VEEVALAJA Sinu ja su sõprade või sinu ja mingi grupi vahel tuleb nüüd ette üsna tavatuid või origi-naalseid hetki. Päev soosib rühma-tööd, eriti juhul, kui tegemist on ajurünnakuga.

KALAD Nõudlik boss on tegelikult sulle suur kingitus – see sunnib sind ennast mobiliseerima ning kätte võtma. Vastasel korral teek-sid vaid suuri plaane ning edasise jätaksid jumala hooleks.

ILM

Kolmapäev +8...+12
Lääne-ja edelatuul 4–10 (14) m/s

Neljapäev +9...+12
Edela-ja lõunatuul 3–10 (14) m/s

Reede +10...+15
Edela-ja lõunatuul 5–10 (14) m/s

Laupäev +10...+14
Edela-ja läänetuul 3–10 m/s

RISTSÕNA

	TSAAHVENE KOHTU-TÄITUR MÕTELINE OSA	ELEKTRI-TAKISTUSE ÜHIK TALLALAUD	PIKK JA KITSAS TUKK VEEVALL	JOOSEP TOOTSI ABKAASA NÄRLINE	AINES EHK	SIRG-JOO-NELISEM, LAHEM RUUMIKAS	MUST (põnits. k.) ARAABIA RIIK	KIRJANIK ... NIIT LAULJA ... ALLVEE	ÜLEMAA-ILMINE NAISTE-AJAKIRI LAULJA
RAHA-TASKU									
RIBI									
RÕNGAS-SAAR									
NORGA-MOISTUS-LIK INIMENE									
AURIM KAHEL POOL TEEDE 2 x TÄHT									
PILDIPILL									
... BLANC (mägi)									
PROGRAM-MEERIMIS-KEEL									
GOTLAND									
... VIKE-FREIBERGA									
VIIRASTUS									
SURNUTE ASUPAIK									
HAAVA JÄLG									
KÄÄNE									
KOOMIKSI-TEGELANE									

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODIID

•• Professor räägib tudengitele: „Kui te oma lõputöö tegemata jätate, pole see eriti suur probleem. Peamine, noored, on see, et te teeksite lapsi! Kui ei tee, siis tulevad aastate pärast tegemata jäänud lapsed oma tegemata jäänud lõputöödega. Ja siis on seda surnud ringi juba peaaegu võimatu lõhkuda...”

•• Tiptunnil siseneb bussi paks mees, tohutu seljakott seljas. Üks naine teeb talle märkuse: „Kuulge, võtke ometi seljakott seljast – tekib koht, kus seista.” „Äkki võtan veel püksid kah maha – tekib koht, kust kinni hoida!” vastab paksuke.

•• Ühel öhtul leiab töölt tulev John oma naise kohvreid pakkimas. „Ja kuhu sina siis minema hakkad?” küsib ta üllatunult. „Las Vegasesse,” vastab naine. „Taipasin, et võin seal teenida ühe ööga 400 dollarit sama asja eest, mida sina täiesti tasuta saad.” John mõtleb natuke ja hakkab siis samuti kohvreid pakkima. „Ja kuhu sina siis minna mõt-led?” uurib naine. „Ma tulen samuti Vegasesse.” „Miks?” „Eks vaatame, kuidas sa 800 dollariga aastas hakkama saad.”

Nemi

LISE MYHRE

VAATA SADA PAARKEST SEAL... HOIAVAD KÄEST KINNI, NAGU PEALE NENDE POLEKSI MAAILMAS KEDAGI... NAD KINDLASTI ARVAVAD, ET KUULUVAD IGAVESEKS KOKKU...

NII NOORED... NII NAIIVSED...

MA ANNAKSIN KÕIK, ET SUUDAKSIN IKKA VEEL SAMA NAIIVNE OLLA...

MINA SAMUTI.

MEIE PLANEET: SOLIDAARSUS

VÄIKE NÕID

ÜLIKONNAD ON MUL ROHKEM STAATUSESYMBOL, MUIDU OLEME IKKA ÜHE KAPI POISID, EKS?

SUDOKU

Pappocom

Lahendused ja vihjed: www.sudoku.com

7				1			6
			6	9	5		
	9	8		3	1		
8	1	6				9	
	5				3	7	2
		1	9		8	5	
		9	8		5		
5			2				9

Sudoku reeglid

•• Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda vaid ühel korral.

Eelmise mängu lahendus:

1	5	8	7	6	2	3	9	4
4	7	3	8	5	9	1	2	6
2	9	6	4	3	1	8	7	5
3	2	5	1	7	4	9	6	8
6	8	9	5	2	3	7	4	1
7	4	1	9	8	6	5	3	2
9	6	4	3	1	5	2	8	7
8	1	2	6	9	7	4	5	3
5	3	7	2	4	8	6	1	9

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi: www.epl.ee/sudoku

Disain

Tanel Veenre
disainitoimetaja

KOMMENTAAR

Kuraator Merike Alber: Mets mässas spontaanselt

Rein Metsa 1970. aastate töus uuendusliku ehtekunsti võtmekujuks oli kiire ja silmapaistev ning avas meie kunstnike järgmisele põlvkonnale uusi võimalusi. Kuigi ehted on mänginud Metsa kunstnikukarjääris tähtsat osa, on tema loominguline pärand siiski tunduvalt mitmetahulisem ja omavahel pidevas dialoogis. Kõik see, mida oleme ehete puhul harjunud mõistma rein-metsalikkuse all, keh-tib ka ta seinaplaatide, objektide ja skulptuuride kohta.

Kuuludes 1970. aastate alguses kunstiellu astunud metallikunstnike hulka, eristub Rein Mets oma põlvkonnakaaslastest siiski põhjalikult. Tema uudses vormi- ja materjalivalikus võis näha spontaanset mässu kehtivate arusaamade vastu; see seadis korraga kahtluse alla seni eksimatuks peetud esteetilise kauniduse normid. Kuigi väliselt on Metsa ehted kaunid ja pilkupüüdvad, ei piirdu tema huvi pelgalt ehte pealispinna kujundamisega, vaid ta juhindub soovist puudutada ka olemuslikku, luua üldistus, süntees.

Kirglik suhtumine kujutatasse ja materjalivabadus peegeldub kõigis kunstivormides, millega ta parasjagu tegeles. Lugematute kodeeritud sümbolite ja uuenduslikkusega õnnestus Metsal anda oma loomingule isikupärane nägu.

NÄITUS

Rein Metsa (1942–2011) mahukas retrospektiivnäitus „Klassikud. Metallikunstnik Rein Metsa” on Eesti tarbekunsti- ja disainimuuseumis avatud 4. novembrini.

Kuraator: Merike Alber

Kujundaja: KAOS Arhitektid: Margit Argus ja Margit Aule

Metsik anne

Rein Metsa looming on monument metsikule andele, mis on tänu kunstniku tohutule töövõimele materiaalselt saanud. Monument kui kujund kummitab ka tema loomingus – jõuline, pürgiv, falliline, tihti oma tähendusi sümmeetriaga võimendav.

Näitus on eksponeeritud nõnda, et kõigepealt on vali müra – esimese ruumi intensiivne ja kakofooniline möll –, mis teises ruumis taandub ülimaks keskendumiseks. Esimese ruumi väljapanekust on end tõesti keeruline läbi närida, kõike on lihtsalt liiga palju. Vahelduvad aastad, materjalid, värvid ja motiivid. Kuid see ongi vist loomulik: Rein Metsa näol on tegemist loojaga, kes veetis oma elu pidevas loomepalangus, seda teerada perioodideks jaotada oleks kuidagi meelevaldne. On ilmselt, et tema anne ei mahtunud raami, see kees ja ajas üle äärte.

Kõndides läbi loominguga märgistatud elu võime me vaid oletada, millised kogemused on aeg-ajalt kunstile midagi lisanud või sealt ära võtnud. Näiteks on 1983. aastal Ungaris Kecskeméti emailiresidentuuris käimine toonud sisse võimsad mängud emaili kui

Ei ole mõtet Metsa üle mü-tologiseerida ja igale asjale tähendusi külge pookida.

palju kannatlikkust nõudva maalimistehnikaga. Aimata on ka ajastute moevoolude puudust, eriti just emailmaale geomeetrilises figuratiivsuses, meelalt dekoratiivsuses värvide pillerkaarid.

Üldjoontes on see olnud väljendusvabaduse poole liikumine. Kui vaadata tema 1970-ndate ehteid, siis alguses

oli vaid traditsiooniline metall oma varjundite rikkuse ja piiratud (hõbe – hall, kuld – kollane) ja sümbolid kõige algsemal moel. Kuid peagi, 1980-ndate pillavuses tuli sisse värv ja ka kujundid muutusid mitmeplaanisemaks, vastuolulisemaks, raskemini tõlgendatavaks, maagiliseks.

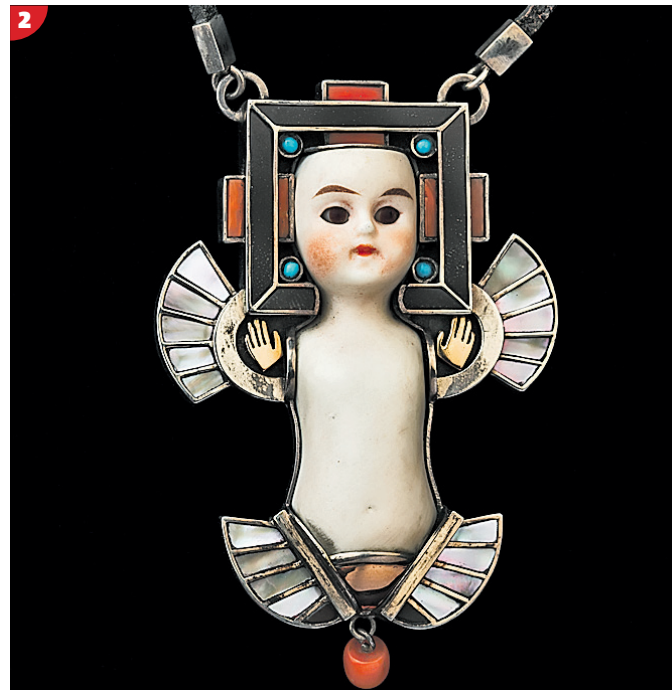
Pinges vastuolulisus

Mets ei ole eales peljanud suuri teemasid. Kuid nende inimolemuse põhilugude rääkimiseks on ta appi võtnud sümbolid, mis on tihheks setitatud. Hing nende ehete taga on kindlasti romantiku oma, kes ehitab kildhaaval omaruumi, mille ilu ja au koodeksit ei ole õigus häirida ühelgi välisel mõjutajal.

Rein Mets on oma loomingus tõepoolest sünteesiv. Iga lugu tundub olevat teesi ja antiteesi dialektiline summa. Pingestatud vastuolulisus, kunstiline vabadus jätta sünteesi lahutamise lõbu algimpulsiks ehk teesiks on ka võti Metsa taha. Kuid rada teisele poole Metsa ei ole liialt eksitav ega abstraktne, kunstnik on ju meile jaganud kilde, sümbolväärtusega laetud kujundeid, mida mööda astuma hakata. Silm, torso, kala,

tiivad, kella sihverplaat, draakon, küüned, ahelad, kuldvasikas, süda – kuidas liita need üheks looks? Kultuuriteadlik silm võib leida viiteid

nii keldi pärimusele, juugendile kui ka art déco'le, aga see on ju vaid stiil. Lugu on puhtalt omamütoloogiline, 100% rein-metsalik. Mulle tundub, et enamasti on sel lool kurblik alatoon, paratamatusega leppimatus on viinud kunstniku piirile. Kuid just pingutatud pillikeelest tulevad helid, mis jäävad teispoolle tavakuulmist.

-1- „Minu elu”, 1983. Hõbe, kuld, pärlmutter, eebenipuu, elevandiluu, granaadid, pärl, akvamariin, almandiin, email. EDTM-i kogu

-2- „Marju I”, 1979. Hõbe, kuld, portselannukk, pärlmutter, türkiisid, korall, plastmass. EDTM-i kogu

-3- „Sipelgad”, 2010. Puit, raud, vask, melhior. Perekonna omand

-4- „Pistoda sinilillega”, 2002. Puit, melhior, raud, email. Perekonna omand

-5- Varesepoeg”, 1984. Hõbe, kuld, räni, pärlmutter, klaassilm, korall. EDTM-i kogu

Fotod: Ivar Veermäe (ETDM)

LEHT + DVD

Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehele sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.lee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetus: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.lee
Eesti uudised 680 4400, kohalikud uudised 322 3487, välisuudised 680 4455, ÄriLeht 680 4400, arvamus 680 4450, kultuur 680 4470, sport 680 4490. Tellimine 680 4444, tellimine välismaale KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, reklaam 680 4500. EPL Online www.epl.lee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

